

Največji slovenski tednik v Združenih državah

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:

Za člane, na leto...\$0.96
Za nečlane...\$1.50
Za inozemstvo...\$2.00

NASLOV

uredništva in upravnika:

1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.

Telefon: Canal 2487

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 20.—Štev. 20.

Chicago, Ill., 21. maja (May) 1919.

Leto V. Volume V.

URADNO NAZNANILO.

V današnji številki Glasila je priobčen zapisnik izvanredne seje glavnega odbora K. S. K. Jednote z dne 5. maja t. l. Poleg zapisnika je priobčena tudi resolucija, odobrena na seji glavnih uradnikov, ki je po sklepu odbora članstvu predložena na splošno glasovanje. Radi tega se prosi urednike(ice) krajevnih društev, da pri sejah članom in članicam predložijo zapisnik, ki je v tej številki priobčen, ter potem obglasujejo zapisniku pridejano resolucijo. Zadeva radi "Reinsurance" (obnovljeno zavarovanje) je zelo važnega pomena in je potrebno, da članstvo Jednote o tem določi. Vsled tega je bilo po odboru Jednote sklenjeno in določeno, da se predloži cela zadeva članstvu na glasovanje.

Čas splošnega glasovanja je določen do 1. julija t. l. Glasovnice, katere sem razposlal na vsa krajevna društva, morajo biti vrnjene najkasneje do 1. julija. Na glasovnice, ki bodo dospele v glavni urad Jednote po 1. julija 1919, se ne bo oziralo in se jih ne bo vpoštevalo. Zaradi tega se prosi vsa društva, da glasovnice takoj po seji ali po izvršitvi glasovanja vrnejo na glavni urad Jednote.

Opozarja se tudi vse člane in članice, da se mesečnih sej tekom prihodnjega meseca vdeležijo, ter tako vsak(a) posamezni(a) član(ica) izreče svoje mnenje za ali proti sprejemu in odobritvi te resolucije.

Društveni(e) uradniki(ice) se prosijo, da resolucijo pridejano uradno potrdijo pravilno izpolnjeno in natančno označijo število za in proti resoluciji oddanih glasov. Izid splošnega glasovanja, naj se natančno vključi v društveni zapisnik.

Vsem društvom in posameznim članom ter članicam Jednote je dovoljeno, da zadevo potom Jednotinega Glasila razmotirajo. Vsaki izmed članov(ice) ima pravico izreči o resoluciji svoje mnenje. Prosim in opozarjam pa vse člane(ice), ki bodo potom uradnega Glasila debatirali o sklepu glavnega odbora, da se poslužujejo dostojnih izrazov in pišejo v lepem in mirnem tonu. Glavni urad Jednote ne želi in ne bo preprija, dobro vedo, da se da mirnim potom več doseči v korist in napredek Jednote, kakor pa s kreganjem in napadi. Zaradi tega se pričakuje, da bo cela stvar rešena v najlepši slogi mirnim in dostojnim potom, kar bo celokupnemu članstvu v ponos in v napredek Jednoti.

Za glavni urad K. S. K. Jednote:
Joliet, Ill., 15. maja 1919.

Josip Zalar, gl. tajnik.

ZAPISNIK

izvanredne seje glavnih uradnikov, vršice se dne 5. maja 1919 v glavnem uradu K. S. K. Jednote.

Predsednik Schneller otvori sejo ob tretji uri popoldne.

Navzoči so sledeči glavni uradniki: Schneller, Sitar, Zalar, Grahek, Dr. Ivec, Kompare ter nadzorniki Dunda, Nemanich, Mravintz in Francič.

Predsednik Schneller povdarja, da so ga razne in zelo važne Jednotine zadeve prisilile, da je sklical izvanredno sejo glavnega odbora. Te zadeve potrebujejo največjega vpoštevanja od strani glavnih uradnikov Jednote in se morajo v najkrajšem času urediti. Zadnja epidemija (influenca) je prizadela K. S. K. Jednoti zelo hud udarec. Vsled kužne influence je izgubila Jednota veliko število članov in članic, ki so podlegli smrti vsled omenjene bolezni. S tem je bila Jednotina blagajna zelo prizadeta. Da se opomore blagajni in nadomesti denar, izplačan dedičem članov in članic, ki so umrli vsled influence in pljučnice, določil je glavni odbor na svoji seji meseca jan. t. l. razpis posebnega asesment. Razpis posebne mesečne doklade je povzročil med članstvom veliko nezadovoljstva. Veliko društev in posameznih članov se je pritožilo njemu kot predsedniku Jednote, proti posebnim dokladom. Dobro vedo, da je odbor Jednote, ko je odločil razpis posebnega asesment, postopal pametno in previdno ter v korist in blagor Jednote, je na drugi strani zopet premišljeval, kako bi se dalo opomoči, da bi se članstvo izognilo posebnim asesmentom, kakor tudi kako bi se zamoglo zadostiti državnim zahtevam in zakonom. Nove določbe, ki stopijo v veljavno in moč skoraj v vseh državah dne 1. jan. 1920, določujejo, da mora vsaka bratska podpornica organizacija z imenovanim dnem biti solventna. Organizacije, ki ne bodo solventne pričetkom leta 1920, bodo prisiljene povišati asesmente, da se solventnost doseže, drugače jim bo poslovanje ustavljeno. Na podlagi poročila aktuarja je razvidno, da je vrednost certifikatov K. S. K. Jednote manjša od one iz leta 1917. Temu je vzrok ogromno in nepričakovano veliko izplačilo smrtnin, nastalih vsled influence. Jednotin primanjkljaj do solventnosti znaša \$600,000.00. Z drugo besedo rečeno, poleg denarja, ki ga je imela Jednota na razpolago 31. decembra 1918, bi morala imeti še nekaj nad \$600,000.00, če bi hotela biti solventna. Primanjkljaj je torej prevelik, da bi ga bilo mogoče članstvu Jednote tekom tekočega leta pokriti. Asesmente sedaj zopet povišati je nemogoče, ker so že itak visoki. Treba pa je ukreniti nekaj, da se zadosti državnim zahtevam in pomaga članstvu do znižanja mesečnih asesmentov. To je mogoče doseči le potom "reinsurance". Reinsurance pomeni, da Jednota zavaruje celokupno članstvo pri kaki zavarovalni družbi "Life Insurance Co." V ta namen plača Jednota taki družbi premijo za vsakega člana Jednote, nekar družba plača Jednoti vse smrtnine, katere bi Jednota izplačala dedičem umrlih članov in članic. Potom tega sistema je mogoče odstraniti sedanji poseben asesment in istega nadomestiti s posebnim asesmentom 15e na člana. Reinsurance ne pomeni združenja Jednote z Life Insurance Co. Jednota upravlja svoje posle in nadaljuje svojo pot kakor dosedaj. Edino kar je pri tem, če se članstvo Jednote reinsurira je to, da vsaka smrtnina, ki jo izplača Jednota dedičem pokojnih članov, je povrnjena Jednoti od zavarovalne družbe. Če se odobri reinsurance pri naši Jednoti, se ob enem zadosti tudi državnim zahtevam in predpisom, ki stopijo v veljavo 1. januarja 1920, in to radi tega, ker bodo vsi certifikati članov in članic Jednote zasigurni od strani rezerve zavarovalne družbe same.

Brat predsednik dalje poroča, da je dolgo časa na tem deloval in premišljeval, kako bi se dalo celo zadevo pravilno rešiti, da bi bilo v korist članstva Jednote, ter je prišel do zaključka, da le potom "reinsurance" je mogoče zadostiti vsem zahtevam in tako zagotoviti ob-

stanek Jednote. Posvetoval se je z zastopniki American Bankers Insurance Co., ter dobil navodila, potom katerih se zamore Jednotino članstvo "reinsurati" pri omenjeni družbi. Če se sprejme pogoje imenovane družbe, je mogoče takoj znižati oziroma odstraniti sedanji poseben asesment. Zadostovalo bi le približno 15e mesečno na člana posebne doklade, namesto sedanje doklade \$1.00, \$50e in 25e. Nadalje brat predsednik predloži načrt, po katerem bi se zamogla zadeva rešiti. Povdarja, da ima vsak uradnik pravico in je njegova dolžnost, da izrazi svoje mnenje.

Nadzornik Nemanich želi pojasniti od Jednotinega odvetnika brata Kompareta, če ima glavni odbor Jednote pravico in oblast reinsurati članstvo Jednote ali ne?

Brat Kompare izraža, da pravila Jednote nikakor ne dajejo glavnim uradnikom pravice do tega.

Predsednik Schneller vpraša, kaj naj glavni odbor stori, če do 1. januarja 1920 ne spravi skupaj primanjkljaja, ki znaša nad \$600,000.00? Kaj ima glavni odbor storiti potem?

Kompare: Povišati mora asesment.

Predsednik Schneller: To smo že storili, toda kljub vsemu temu ne bomo mogli spraviti zadosti denarja skupaj, da bi bila Jednota spočetka prihodnjega leta solventna.

Nadzornik Dunda: Ali določuje newyorška konferenčna predloga, da mora organizacija popolnoma prenehati, če nima predpisane rezerve na rok 1. januarja 1920, ali se prepove taki organizaciji samo sprejemanje novih članov?

Predsednik Schneller: Predloga tega ne pojasnjuje popolnoma jasno, rekel je le: toda jaz si tolačim, da določuje popolno prenehanje s poslovanjem.

Tajnik Zalar povdarja, da kolikor je njemu zakon in tolačenje istega znan, bi se Jednoti ne prepovedalo poslovanje s člani, ki bi spadali k Jednoti konec tega leta, pač pa bi bilo prepovedano sprejemanje novih članov in članic. Če hoče pa Jednota obstati, je neobhodno potrebno pridobivanje novih in mladih moči.

Predsednik Schneller želi pojasniti od gl. tajnika, radi starosti ob starosti pristopa in sedanji starosti članstva Jednote.

Tajnik Zalar naznani, da ob času, ko je stopila v veljavo sedanja vplačilna lestvica (N. F. C.) se je po določilu konvencije članstvo razklasificiralo in sicer na podlagi starosti ob času pristopa v Jednoto. Leta 1915, 1. januarja, stopila je sedanja vplačilna lestvica v veljavo. Vsi člani in članice, ki so bili v Jednoti koncem leta 1914, so se razklasificirali po starosti njih pristopa v Jednoto. V tem se je napravila velika napaka, ki danes povzroča veliko sitnosti in težav Jednoti. Če bi se članstvo ob času sprejetja sedanje vplačilne lestvice razdelilo po starosti, v kateri se je koncem leta 1914 nahajalo, bi ne imeli posledic, s katerimi imamo danes opraviti. Razred B. plačuje pravilne asesmente in je vsled tega solventen, nasprotno pa razred A., katerega članstvo kakor prej omenjeno ne plačuje asesmenta po starosti, kakor bi ga moralo plačevati ni solventen, marveč kaže čimdalje večji primanjkljaj.

Nadzornik Nemanich priporoča, da se cela zadeva pojasni članstvu Jednote in da na referendum.

Blagajnik Grahek se strinja s priporočilom nadzornika Nemanicha.

Predsednik Schneller izjavlja, da odklanja vso odgovornost kot predsednik Jednote. On zna kaj čaka Jednoto, kakor tudi vsako drugo organizacijo, če ne bo solventna do januarja 1920. Kot predsednik Jednote želi organizaciji in nje članstvu dobro in radi tega priporoča "reinsurance", kot edino dobro in pametno sredstvo v obrambo članstva. In če ostali glavni uradniki Jednote, ki znajo kaj čaka Jednoto pričetkom prihodnjega leta, nočejo tega priznati, marveč glasujejo proti "reinsurance", potem poda svojo resignacijo in prestane biti predsednik Jednote.

Nadzornik Dunda povdarja, da če se odobri "reinsurance" se takoj lahko opusti poseben asesment ali doklado. Članstvo bi plačevalo poleg rednega mesečnega asesmenta le majhno doklado.

Podpredsednik Sitar se strinja z nasvetom nadzornika Nemanicha in priporoča, da se stvar razloži članstvu in pravilno reši potom splošnega glasovanja.

Predsednik Schneller nato pozove zastopnika zavarovalne družbe (American Bankers Life Insurance Co.), da pojasni zadevo.

Zastopnik družbe poroča, da je American Bankers Life Insurance Co. pripravljena izdati K. S. K. Jednoti pogodbo, v kateri se imenovana družba zavezuje zavarovati vse sedanje člane in članice Jednote brez zdravniške preiskave. Za vsak smrtni slučaj, ki bi nastal in ki bi Jednota plačala dedičem posmrtnino, povrne družba tako izplačilo Jednoti. Zastopnik dalje poroča, da si je od zadnje epidemije vse polno bratskih podpornih organizacij omislilo reinsurance, kot edino sredstvo za obstanek organizacij. V vseh takih slučajih je bila sklenjena pogodba med glavnimi uradniki organizacije in Insurance Co. Če se zadeva izroči članstvu na splošno glasovanje, povzroča to veliko dela in težav, ker je nemogoče članstvu organizacije potom publikacije zadostno raztolmačiti pomen zavarovalnine. Družba je pripravljena izdati pogodbo Jednoti za dobo enega leta ali do prihodnje konvencije. Stvar naj se pri prihodnji konvenciji delegatom predloži in če bi delegacija uvidela, da ni dobra in potrebna stvar, ima Jednota pravico pogodbo prekiniti in razveljaviti. Dalje predloži tabelo premije, katero bi Jednota plačala družbi za dobo enega leta, ter ob enem pojasnuje, koliko bi se s tem prihranilo Jednoti oziroma članstvu, če se vpošteva premija, ki bi jo Jednota plačala družbi in primerja z asesmentom, ki jih bi mogla Jednota kolektirati od članstva prihodnje leto, če hoče zadostiti zahtevam državnih zavarovalniških oddelkov. Če Jednota sprejme "reinsurance", potem je odstranjena vsa nevarnost v kolikor se tiče novega zakona, kajti družba bo odgovorna državam za zavarovalnino celokupnega članstva. Ker se pa premijo računa na podlagi povprečne starosti članov, je mogoče isto znižati s tem, da se pridobi kar največ mogoče novih in mladih članov in članic.

Splošni razgovor:

Kompare povdarja, da glavni uradniki Jednote nimajo pravice podpisati pogodbe brez konvencije ali splošnega glasovanja članstva. Nadzornik Nemanich ponovno povdarja, da naj se predloži zadeva članstvu v določitev potom referendumu.

Zastopnik družbe priporoča, da odbor Jednote podpiše pogodbo za dobo enega leta oziroma do prihodnje konvencije.

Kompare izjavlja, da glavni odbor Jednote nima pravice sam ob sebi brez konvencije ali splošnega glasovanja podpisati take pogodbe, tudi če bi bila Jednota na robu propada.

Predsednik Schneller želi, da se izjava brata Kompareta priobči v zapisniku.

Kompare nato zahteva, da se označi v zapisniku, da brat predsednik priporoča reinsurance za K. S. K. Jednoto.

Predsednik Schneller: "Ne samo, da priporočam reinsurance, marveč tudi prevzamem v tem pogledu vso odgovornost na svojo lastno osebo."

Nadzornik Mravintz priporoča, da predsednik in tajnik pripravita v to potrebno resolucijo, ki naj se da članstvu na splošno glasovanje.

Nadzornik Nemanich povdarja, da ker je odvetnik Kompare izjavil, da odbor Jednote nima pravice brez konvencije oziroma splošnega glasovanja pogodbe podpisati, radi tega stavi predlog, da se zadeva reši potom splošnega glasovanja. Predlog podpiran po podpredsedniku Sitarju.

Za predlog glasujejo vsi navzoči uradniki izvemši brata predsednika.

Določil se, da se da zadevo kakor hitro mogoče na glasovanje. Ravno tako je določeno, da morajo biti vse glasovnice vrnjene v glavni urad Jednote do 1. julija 1919. Na glasovnice, ki bodo prejete po prvem juliju t. l. se ne bo oziralo in se jih ne bo vpoštevalo.

Do glasovanja je opravičen vsak član in članica. Društvo predloži zadevo članstvu na seji v debato in odglasovanje. Društvo mora natančno označiti, koliko glasov je bilo oddanih za in koliko proti resoluciji. Izid glasovanja naznani društvo na glavni urad in ob enem zabilježiti v društvenem zapisniku natančno koliko glasov je bilo oddanih za ali proti resoluciji.

Predsednik Schneller nato poda sledečo izjavo: Iz vzroka, ker vidim nevarnost, katere proti Jednoti na podlagi "Mobile Bill" in Newyorške konferenčne predloge, sklicem sem sejo glavnega odbora K. S. K. Jednote dne 5. maja 1919 v Jolietu, Illinois, v svrhu, da se nekaj ukrene v pomoč proti temu in ker je bilo od navzočih uradnikov sklenjeno, da glavni odbor nima pravice brez splošnega glasovanja ali konvencije ničesar ukreniti, tudi če bi bila Jednota na robu propada, radi tega podajem svojo resignacijo kot predsednik Jednote, o kateri naj se razmotri pri seji glavnega odbora Jednote meseca julija t. l. v slučaju, da članstvo potom splošnega glasovanja ne odobri resolucije.

Naposled pride na vrsto zadeva pokojnega člana Josipa Mavriča. Podpredsednik Sitar predlaga in nadzornik Nemanich podpira, da glavni tajnik nakaže izplačilo posmrtnine postavnemu od sodnije postavljenemu administratorju, kot oskrbniku pokojnikove zapuščine. Sprejeto.

Predsednik zaključil sejo ob pol sedmi uri zvečer.

Joliet, Ill., 5. maja 1919.

Paul Schneller,
gl. predsednik K. S. K. J.Josip Zalar,
gl. tajnik K. S. K. J.

RESOLUCIJA.

Ker je imela K. S. K. Jednota vsled influence in pljučnice veliko število smrtnih slučajev, radi katerih je bila Jednotina blagajna zelo prizadeta; in

Ker je bil glavni odbor Jednote prisiljen razpisati posebni asesment v pokritje izplačil nastalih vsled epidemije, radi katerega asesmenta se članstvo čuti preveč obdavčenega in opušča vsled tega Jednoto; in

Ker glavni odbor ne vidi napredka Jednote pod sedanjimi asesmentom, ki bodo morali biti še povišani, če se hoče zadostiti državnim zahtevam in predpisom, ki stopijo v veljavo prihodnje leto.

Radi tega so glavni uradniki Jednote prišli do zaključka, da je najbolje za K. S. K. Jednoto in nje članstvo, da se članstvo Jednote "reinsura" (ponovno zavaruje) ter s tem odstrani sedanji poseben asesment, ter tako zadosti vsem okoliščinam in zahtevam novega zakona, ki stopi v veljavo meseca januarja prihodnjega leta.

Dalje je bilo sklenjeno, da se predstojajočo resolucijo predloži članstvu Jednote v odglasovanje potom splošnega glasovanja, in če se večina članstva (pri tem se vpošteva večina oddanih glasov) izreče za resolucijo, se s tem pooblašča glavni predsednik in gl. tajnik Jednote, da imata pravomoč skleniti in podpisati pogodbo z zavarovalno družbo v svrhu reinsurance.

Joliet, Ill., dne 5. maja 1919.

Paul Schneller, gl. predsednik. Josip Zalar, gl. tajnik.

URADNO POTDILO.

Podpisani(e) uradniki(ice) društva.....Št.....
K. S. K. Jednote, v.....tem potom službeno
potrjujejo, da je bila sledeča resolucija na seji zgoraj imenovanega društva dne
.....1919 prečitana in od na seji navzočega članstva odglasovana.
ZA resolucijo je bilo oddanih.....glasov.
PROTI resoluciji je bilo oddanih.....glasov.
Dalje potrjujejo, da je bil izid glasovanja vključen v društveni zapisnik.
Za društvo.....Št.....K. S. K. Jednote v.....
dne.....1919.
predsednik(ica).....tajnik(ica).
(Dr. pečat.).....zastopnik(ica).

Večkrat se primeri, da eden ali drugi član(ica) odstopi od Jednote. V takih slučajih ima več društev navado, da odsteje za odstoplega(lo) člana(ico) mesečni asesment. Vsled tega tem potom opozarjam vsa cenjena društva na Jednotina pravila člen 20, točka 136 "ODSTOPNI LIST". Pravila pod imenovano točko določujejo, da mora član, ki želi odstopiti od Jednote, plačati vse doneske, kazni in asesmente. Torej, če član ali članica želi odstopiti od Jednote, mora plačati ases. za oni mesec, v katerem odstopi. Društva morajo tak ases. poslati na glavni urad. Nobeno društvo ne more in ne sme za odstoplega člana ali članico odšteti mesečnega asesmenta. Član(ica), ki dolguje društveni asesment, ne more odstopiti, marveč se ga suspenda ali izloči.

Da ne bo kakega nesporazumljenja v bodoče, radi tega prosim vsa cenjena društva, da to vpošteva in za odstople ne odstejajo asesmenta. Ravno tako naj tudi društva vpošteva, da člana(ico), ki dolguje na mesečnih asesmentih in želi pretrgati zvezo z Jednoto, se ne more smatrati za odstoplega(o) marveč, se ga suspenda, oziroma izloči.

Z bratskim pozdravom Jos. Zalar, gl. tajnik.

Chikaški Slovenci in Slovenke!

Kakor po raznih drugih naselbinah in mestih, tako smo se tudi mi s težkim srem poslavljali od onih naših vrljih slovenskih fantov in mož, ki so se odzvali kmalu po napovedi vojne klic domovine. V kolikor znano, je bilo iz Chicaga pozvanih pod orožje okrog 100 slovenskih fantov in mož.

Ali nas ne veže domoljubna in narodna dolžnost, da te slovenske bojovnike na primeren način pozdravimo: "Dobro došli zopet v našo središjo! Čast in slava tudi našim ameriškim slovenskim vojakom, ker tudi Vi ste pripomogli k sijajni zmagi!"

Amerikanci in druge narodnosti zadnji čas med sabo tekmujejo, kako bi bolj na slovesen način sprejeli in pozdravili svoje, z vojne se vlačajoče junake. Ali bomo mi chikaški Slovenci v tem pogledu zaostali sedaj, ko se je že pretežna večina naših slovenskih vojakov vrnila domov? Nastopimo sedaj vsi kot eden iz hvalečnosti do njih.

Zveza Jugosl. Zena in Deklet v Chicagu je sklenila na svoji zadnji seji prirediti s sodelovanjem in pomočjo vseh ostalih 78904TH društev iz Chicaga in So. Chicaga, tako tudi z nastopom vseh chikaških Slovencev in Slovenk, veliko plesno veselico in banket našim slovenskim vojakom v pozdrav. Ta veselica se vrši v **nedeljo, dne 22. junija** popoldne in zvečer v Češko-Ameriški dvorani, 1440 W. 18. St. Gotovo ne bo Slovenke in Slovenci iz Chicaga, da bi se označeni dan ne udeležili te pomembne in redke prireditve.

Že danes vabimo vsa cenj. slovenska društva in slovensko občinstvo iz Chicaga ter okolice na to veselico, o kateri bomo v kratkem več poročala.

Društvena naznanila in dopisi.

SREBRNI JUBILEJ DR. SV. ŠTEFANA.

Društvo sv. Štefana št. 1 K. S. K. J. Chicago, Ill., bode obhajalo dne 15. junija 25 letnico svojega obstanka, ali srebrni jubilej.

V ta namen priredi društvo veselico ali banket v Hoerberjev dvorani na Blue Isld. Ave. in 21. Place.

Odbor društva si na vse načine prizadeva, da bi se ta redka slavnost izvršila v splošno zadovoljnost vsega občinstva.

Vstopnina k veselici in banketu znaša 50c za osebo, pri tem je pa vpošteta večerja za vse goste. Tiketi so že sedaj naprodaj pri predsedniku društva, John Terselich, pri I. tajniku in pri zastopniku, John Gregorich. **Tajnik.**

VABILO.

Na veselico, katero priredi društvo sv. Jožefa št. 21. K. S. K. J. Jednote v Federal, Pa. ob priliki razvija svoje društvene zastave, v dvorani Izobraževalnega Društva v Presto, Pa., dne 30. maja (Decoration Day.)

Spored:

1. Od 12. do 1. ure opoldan sprejem društev.
2. Ob 2. uri razvite zastave.
3. Kot govornika nastopita glavna odbornika K. S. K. J. Jednote: John Mravintz in George Flajnik iz Pittsburgha, Pa.
4. Potem se vrši kratek pohod po naselbini.
5. Slovenska godba igra od 12. do 7. zvečer.
6. Ob 7. uri prične igrati izvrstna orkester godba za ples, kateri traja do 12. ure po noči.

Za dobro in točno postrežbo bode skrbel za to izvoljeni odbor. **Odbor.**

NAZNANILO

Iz urada tajnika dr. sv. Vida št. 25 K. S. K. J. Cleveland, O., se naznanja članom in članicam gori omenjenega društva, da je bilo na seji 4. maja t. l. sklenjeno in potrjeno, da bo imelo društvo svojo redno mesečno sejo vsako prvo nedeljo v mesecu dopoldne; pričetek ob 9. uri. Plačevanje društvinih in Jednotinih assementov se prične že ob 8. uri, trajaj in traja do pol 12. ure. (11-30 A. M.)

Uljudno prosim vse člane in članice, da to vpoštevajo in plačajo assement za društvo ter Jednoto v dvorani pri seji ne pa na domu tajnika.

To naznanilo velja do konca leta 1919.

S sobratiskim pozdravom
Joseph Russ, taj.

NAZNANILO.

Iz urada društva Marije Sedem Žalosti št. 50. Allegheny, Pa.

Tem potom naznanjamo vsem članom in članicam našega društva, da mi blagovolijo poslati spovedne listke, kajti čas se bliža h koncu. 1. junija moram imeti vse spovedne listke doma, da jih pošljem duh. vodji K. S. K. J. Kdor mi ne bo poslal listka do onega časa, si naj posledice sam pripíše, ter ni treba potem zvrčati krivde na odbor društva.

Dalje so naprošeni člani, da se prihodnje seje udeležijo v polnem številu, ker imamo več važnih stvari za rešiti na dnevnem redu.

Zato prosim, da se člani udeležijo tako važne seje, ker bomo glasovali zaradi Jednote, kar je v današnjem "Glasilu" razpisano.

Opozarjam člane in članice, da naj bodo malo bolj točni pri plačevanju assementov, da mi ne bo delalo toliko truda s pisanjem opominov na dolžnike assementa. Če ste dolžni, niste nič na boljšem, kakor bi imeli naprej plačano, kajti enkrat morate assement plačati; več skupaj je pa težje plačati kot malo. In če ste dolžni društvu čez \$3.00 se vam v slučaju bolezni odbije za vsak dolar en teden podpore. Seveda v takem slučaju so po vašem mnenju zopet vsega tega društveni uradniki krivi, čeravno je to celo društvo sklenilo.

Omeniti moram tudi, da bo obhajalo naše društvo 20-letnico obstanka letos dne 18. septembra v K. S. Domu. Tem povodom bo banket, do katerega bodo imeli vstop samo člani in članice ter njih družine. Vstop bo prost, tako bo tudi brezplačna cela zabava in prigrizek. Zato pričakujemo velike udeležbe od strani članstva.

Sklenjeno je bilo na zadnji seji, da bomo isti večer žrebali dva cekina po deset dolarjev in vsak član mora vzeti 10 tiketov in sicer 5 pod črko A in 5 pod črko B. Tedaj bomo tudi najeli slikarja (fotografa), da nas bo skupno slikal.

Upam, da bo vzel vsak član oziroma članice eno sliko za spomin 20-letnice našega društva; ni hčee pa ni prisiljen od tega.

Kot večletni tajnik že danes želim, da bi se članstvo te redke slavnosti v kar največjem številu udeležilo. Slišali boste na tem banketu razne govornike, ki vam bodo očrtali zgodovino društva od začetka do sedaj. Za dobro postrežbo bo skrbel veseli odbor.

S sobratiskim pozdravom
F. Trempuš, tajnik.

ZAHVALA.

Društvo Marije Pomagaj št. 79, K. S. K. J. v Waukegan, Ill., se tem potom najpristnejše zahvaljuje vsem igralcem in igralkam na vsem izkazano naklonjenost in poštrevnost, katero ste nam izkazali s tem, da ste žrtvovali svoj prosti čas pri skušnjah igre in da ste isto na dan prireditve tako izvrstno igrali.

Ravno tako se prisrčno in lepo zahvaljujemo cerkvenemu pevskemu zboru za krasno petje, s katerim ste pogočali našo slavnost. Lepa hvala tudi prodajalkam srečk za dobitke, ter darovalcem dobrot, kakor tudi vsem udeležencem naše prireditve, in vsem onim, kateri so nam na kakoršenkoli način pomagali, da se je prireditve izvršila v popolno zadovoljnost. Vsem skupaj še enkrat lepa hvala in lep pozdrav!

John Zalar, tajnik.

V POJASNILO.

Društvo Marije Zdravje Bolnikov št. 94. K. S. K. J. v Sublet, Wyo., tem potom odgovarja dopisniku, ki je priobčil dopis v listu "Prosveta" št. 77, z dne 1. aprila 1919, na povsem neutemeljen način.

Prvič napada oni dopisnik naše društvo, oziroma člane, da smo zanemarjali društvene in bratske dolžnosti pri pogrebu našega pokojnega sobrata Maks Hanžiča. Drugič predbaciva ta dopisnik članom našega društva, da spimo

spanje pravičnega, da se ne zmanimo ne za pokojnikovo zapuščeno vdovo in ne za njene nedolžne otročiče.

V polni protidokaz te neresnične trditve imamo zapisnik redne mesečne seje z dne 12. januarja t. l., na kateri smo izvolili sobrate John Krumpačnika in Joe Rakuna, da sta šla nabirati prostovoljne prispevke med narodom, ter sta nabrala lepo svoto za ubogo vdovo in njene otroke.

Pokojni sobrat Maks Hanžič je bil tudi član neke angleške organizacije. Nato sta si naša nabiralca izvolila še jednega člana te organizacije italijanske narodnosti, da jima je šel na roko pri kolektji pri njegovih rojakih, da so nabrali lepo svoto \$145.00 (sto pet in štirideset dolarjev).

V popolni dokaz naše trditve navajamo še tukaj zapriseženo izjavo in zahvalo vdove Agnes Hanžič, katero je dne 9. t. m. podpisala pred javnim notarjem. Sublet, Wyo., 12. maja 1919.

John Krumpačnik, preds.
Frank Kramar, tajnik.
Konst. Podlesnik, zast.
(Dr. pečat.)

IZJAVA.

Jaz, spodaj podpisana izrekam društvu Marija Zdravje Bolnikov št. 94, K. S. K. J. v Sublet, Wyo., javno zahvalo pri ureditvi pogreba mojega pokojnega sobroga.

Člani omenjenega društva so priredili dostojen pogreb v čast pokojnemu in tudi v korist meni in mojih nedolžnih otročičev, da meni ni bilo treba trositi denarja za pogreb.

Torej izrekam zapriseženo pred javnim notarjem, da je moja izjava resnična.

Agnes Hanžič.

State of Wyoming
County of Lincoln.

May 9th, 1919.

This day and date Agnes Hanžič appeared before me, a Notary Public and signed the above instrument.

J. M. Mott,

Notary Public.

My commiss. exp. June 20, 1921.

VABILO

na
spomladansko veselico

katero priredi Društvo Marije Pomagaj št. 119 K. S. K. J. Rockdale, Ill.

v soboto, dne 31. maja 1919.

v Mavričevi dvorani. Začetek ob 8. uri zvečer. Igrala bo izvrstna godba.

Prigrizka ne bo primanjkovalo, ker bodo imele istega naše domače gospodinje v oskrbi.

S tem uljudno vabimo vse fante, dekleta, može in žene in cenj. društva domačega mesta, kakor tudi iz sosednjega Joliet, da nas obiščejo v obilnem številu, ki ga naklonjenost jim bomo rade skušale pri drugi priliki povrniti. Pridite vsi, stari in mladi, ker zabava bo izvrstna in prav domača.

Še enkrat Vas prav uljudno vabi v imenu našega društva.
Agnes Piskur, tajnica.

VABILO

na
sijajno zabavo

katero priredi žensko (gospodinsko) podp. društvo Marije Pomagaj št. 147 K. S. K. J. v Rankin, Pa.

dne 30. maja

v Maekovej dvorani na 4. cesti (St.) Pričetek zabave ob 4. uri popoldne; zabava traja do 2. ure v jutro, alo po popolnoči.

S tem najuljudneje vabimo brate in sestre Hrvatce ter Slovence iz okolice, da nas čim v večjem številu posetijo na tej zabavi. Čisti prebitek te prireditve je namenjen v korist društvene blaginje. Na tej zabavo bo sviral Hrvatski Tamburaški zbor "Slavulji."

Že vnaprej vam kličemo Dobrodošli cenjeni gostje. Za dobro postrežbo jamči odbor.

Franciška Jurinak, preds.
Katarina Blazina, tajnica.

NAZNANILO.

Iz urada tajnice dr. Sv. Ane št. 127 Waukegan in North Chicago, Ill.

Cenjene sestre! Kakor vam je že nekaj znano, je članstvo našega društva na zadnji mesečni seji sklenilo, da se mora od sedaj naprej društvo, assement redno vsaki mesec plačati; katera članica se ne bo po tem sklepu ravnila, je podležna suspendaciji. Zato upam, da bo vsaka članica storila

rojo dolžnost o pravem času. V tučaju pa, da se kak zadržek pripeti kateri izmed članice našega društva, naj se ista zgleda na tajničnem domu, ali pa naj telefonira: No. 1458 M. Vzrok neplačila mora biti naveden in naznanjen članstvu na seji.

Dalje še par besedi glede spovednih listkov: Ko vidite, da se velikonočna doba bliža že h koncu, zatorej prosim vse one, ki mi še niste oddale listkov, da to storite zanesljivo na prihodnji seji dne 25. maja. Tudi vse članice na potnih listkih mi pošljite potrdila o opravljeni velikonočni dolžnosti o pravem času.

S sesterskim pozdravom

Katherine Mauser, taj.

ZAHVALA.

Društvo sv. Ane št. 156 Chisholm, Minn., se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem, ki so nas obiskali na dan naše veselice dne 27. aprila t. l.

Lepo se zahvaljujemo našim gospodinjam, ki so tako izvrstno preskrbele za prigrizek in tudi vsem onim, ki so pripomogli do lepega reda; hvala vsem onim, ki so prodajali tikete.

Nadalje se zahvaljujemo vsem cenjenim gostom iz Eveletha in Hibbinga ter so s tem pripomogli do lepe udeležitve.

Še enkrat najlepša hvala vsem, ki so kaj pomagali na katerikoli način do lepega uspeha te veselice.

Odbor

dr. sv. Ane št. 156 K. S. K. J. Chisholm, Minn.

PROTEST.

Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J. v Cleveland, O., je na svoji zadnji mesečni seji sklenilo, da najostreje in odločno protestira zoper list "Enakopravnost", da naj pusti faro sv. Vida pri miru. G. urednika "Enakopravnosti", naj niče ne briga, koliko kateri za cerkev daruje, ker on ni še nič dal; ako je pa, naj pride iskat; zato naj se ne briga za stvar, ki se ga ne tiče. Društvo sv. Marije Magdalene pa prosi vse zavedne katoličane in farane sv. Vida, da naj takemu listu pokažejo vrata, ker ni za drugo, kot za zgago v naselbini.

Za društvo sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J. (Društveni pečatg.)

Odbor.

JAVNA ZAHVALA.

Iz urada društva sv. Mihaela št. 163 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa.

Dolgo časa smo čakali in odlasali s to zahvalo misleči, da bi bila še prestara za objavo v našem "Glasilu". Pa sree nam ne miruje, da ne izvršimo svoje dolžnosti in da ne izrazimo na tem mestu srčnih čutil hvalečnosti, čeravno že precej kasno.

Vsak izmed naših članov se še gotovo z veseljem spominja naše svečanosti razvija ameriške zastave dne 29. sept. 1918 na dan patrona našega društva sv. Mihaela. Torej se iskreno zahvaljujemo vsem našim članom, ki so se tako lepo izkazali pri tej naši svečanosti. Zahvaljujemo se tudi deklicam (devojkam) ki so pri paradi korakale v opravi postrežnice Rdečega Križa. Zatem se srčno zahvaljujemo društvu sv. Nikole br. 54 N. H. Z. iz Etna, Pa., dr. Mar. Dev. št. 33 K. S. K. J. Pbg. Pa. ki sta bila v paradni vrsti pri marčanju. Hvala izrekam za krasen govor našemu bivšemu dičenemu predsedniku Mike Sambolu, ki je nam predstavil našega g. župnika g. Fr. Remžgarja iz Millvale, Pa. Prisrčna hvala temu g. župniku za krasen govor o pomenu društva in naše zvezdnate zastave. Hvala dalje vsem vdeležencem te slavnosti.

Sedaj se pa lepo zahvaljujemo vsem darovalcem, ki so kaj prispevali za nakup naše nove društvene zvezdnate zastave in sicer: Kakor kum bariaka Matt Brozenič \$20.00. — Kakor "balektar" bariaka Matt Matan \$10.00. Dr. sv. Petra i Pavla št. 89 K. S. K. J. Etna, Pa. \$10.00. Devojke "Red Cross" nabrale \$9.90. Blagajnik Ignac Rudar \$6.00. Tajnik Tomo Belanič \$5.00. Stjepan Držanič \$5.00. Mike Sambol \$3.00. Simun Pribanič \$3.00. Stjepan Tišljar \$3.00.

Pa \$2. — (dva): Juro Gunja, Franjo Skočič, Mirko Sambol, Stjepan Klarič, Slavo Klarič, Gregor Horvat, Andrija Šurman, Nikola Fabac, Anton Stimac, Nikola Bačurin, John Baša, Fra-

njo Jagaš, Miho Carin, Josip Stranjar, Mate Žužnjak, Juro Prvonožac, Juro Majnar in Mato Milčević.

Po \$1.50: Benko Belič in Tomo Miletič.

Po \$1. — (en): Juro Brozenič, Ignac Brozenič, Robert Brozenič, Josip Belanič, Ivan Belanič, Josip Bubljič, Tomo Bosiljevca, Josip Bosiljevca, Marija Bosiljevca, Stjepan Ban, Ivan Butorajec, Marko Bunčič, Tomo Brajdič, Ana Belanič, John Delač, Nikola M. Fabac, Marko Gunja, Ivan Grgič, Ivan Jorebič, Janko Kešić, Juro Mahrančič, Marko Milošin, Miho Miec, Janko Mikulin, Miho Mance, Ivan Muravec, Pavel Bajac, Miho Novosel, Petar Novosel, Lazo Nikolič, Juro Orešan, Niko Orihovič, Mato Pribanič, Izidor Ratkaj, Josip Rožič, Martin Rožič, Nikola Rehar, Nikola Rebrovič, Josip Šebetič, Ljubomir Srebečič, Bara Skočič, Pavel Slačanin, Pavel Svažič, Nikola Šavor, John Stranjar, Ilija Stimac, Marija Šurman, Ivan Vukelja, Josip Vukelja in Petar Vranašević.

Skupna svota nabrana od našega članstva za našo zvezdnato zastavo \$163.90.

Torej še enkrat najlepša zahvala vsemu članstvu dr. sv. Mihaela št. 163 K. S. K. J. Pbg. Pa. in vsem drugim ki so bili prisotni na naši minuli slavnosti. Pozdrav vsem članom in članicam!

Odbor.

Rock Springs, Wyo.

Ko bi se našo slovensko naselbino, Rock Springs, sodilo po številu dopisov v slovenskih listih, bi marsikdo mislil, da smo se morda izselili iz teh pustih wyominskih hribov kam v lepše in bolj prijazne kraje Strie Samove dežele. Da pa temu ni tako, smo videli dne tretjega maja zvečer v Slov. Domu, ko je društvo "Ilirija" št. 27. S. N. Z. priredilo veselico v prid Jugoslav. Reliefu v New Yorku. Le malo kedaj je Slov. Dom imel toliko obiskovalcev na en večer, kakor ravno ob tej priliki. Mnogo jih je pokazalo, da se zavedajo potrebe pomoči našim rojakom v stari domovini. Bati se je bilo, da prireditve morda ne bo gmotno uspela tako dobro kot se je prvotno pričakovalo, in to zaradi slabega obratovanja premogorovov, katero imamo za znameniti zadnji čas; prireditve je vsekakor pokazala nasprotno.

Kaj pa naj rečem o programu večera in njega izvršitvi? Nek slovenski mesečnik je svoj čas pisal, da se med nami Slovenci v Ameriki hvali vse, pa če je hvala vredno ali ne. Morda je tudi ime prav do gotove meje! Pa naj bo že stvar taka ali taka, resnica je, da moj namen ni bil nikdar peti hvale eni ali drugi stvari, če iste ni bila vredna. Mnogokrat se pa tudi v danih razmerah in z močmi, ki jih imajo slovenske naselbine na razpolago, preveč pričakuje od prirediteljev.

Vsekakor je pa bil program tretjega maja zvečer eden izmed onih redkih programov pri katerem se človek v resnici zabava, in da se ni treba dolgočasiti z neprijetnim čakanjem na programu označene točke.

Predstavljalo se je enodejansko igro — "Ribičeva hči". Igra je že zaradi tega zelo kratkočasna, ker je skoz in skoz spremljana s petjem. Slovence pa ljubi petje nad vse, pa naj bo star ali mlad. Igralci so brez izjeme, resili svoje vloge zelo dobro, in sicer pa ne potrebujejo moje hvale, ker isto so želi od vseh, ki so bili navzoči pri igri.

Videli smo tudi dve novi moči, ki sta, če se ne motim nastopili prvič, v večjih ulogah, in sicer Miss Anica Stalik in Miss Milka Kržišnik ki sta pa kljub temu rešili svoje vloge brez napake. Drugi igralci so bili tako rekoč veterani "Talijs", ki so že mnogokrat zabavali občinstvo s svojimi nastopi pri različnih prireditvah, bili so: Leo Poljanec, Frank Plemel, Mrs. John Kržišnik in Mrs. Frank Kržišnik.

Kakor sem že omenil delamo zadnji čas zelo slabo, iz tega sledi seveda da tudi slabo zaslužimo. Delo se težko dobi.

Pozdrav vsem Slovincem in Slovenkam širom Amerike.

V.....i.

POZOR SLOVENCIM V FOREST CITY, PA.

Splošno je znano, da je v minuli jeseni pomrlo za špansko boleznijo veliko tukajšnjih rojakov, ki so

spadali k nemu ali drugemu društvu. Ker se društva radi prepovedi niso mogla udeležiti pogreb, priredijo v ta namen na Memorial Day, dne 30. maja, veliko paradu v cerkev in na pokopališče.

Parada se prične ob 8:30 dopoldne.

Društva naj se zberejo na Center Street, od tam odkorakamo v cerkev, kjer se bode brala sv. maša in od tam na pokopališče. Tam se bodo opravile molitve za nagovorom in par nagrobnimi pesmami od strani sl. pevskega društva "Zvon". Pripravljalni odbor vabi vse posamezne člane in članice vseh tukajšnjih društev, da se polnoštevilno udeležijo te parade in skažejo svojim umrlim sobratom dolžno zadnjo čast.

Pripravljalni odbor.

6-LETNA SLOVENKA V NARODNI NOŠI.

Poročali smo že, da se je vršila dne 27. aprila t. l. velika patrijotična parada v Chicagu živčih inozemcev povodom minule kampanje Posojila Svobode in Zmage. Te parade so se udeležili v vrsti 28 različnih narodov tudi Jugoslovani, ožir. Slovenci.

Gornja slika nam predstavlja 6-letno Ido Pogačarjevo, ki je bila na vozu v skupini "Columbia's Children" oblečena v slovenski narodni noši. Amerikanci so trdili, da je bila ta noša izmed vseh drugih najlepša.

Izvanredna seja.

Vsi člani podr. Slov. Nar. Zveze "Woodrow Wilson" št. 7 in člani Mladeniškega kluba sv. Štefana v Chicagu so uljudno prošeni, da se zanesljivo udeležijo izvanredne važne seje v klubovih prostorih 1823 W. 22nd St., jutri, t. j. v četrtek 22. t. m. zvečer ob osmi uri.

Odbor.

Ne položite roke na nasprotnika, če ne veš zanesljivo, da je udarec zaslužil; pri tem ga tudi premeri, če ni večji od tebe.

Takoj!!! ustavi želodčne neprilike!!

Bolečine vsled neprebave. Skisano hrano v želodcu. Pekočico. Pline in kolcanje. — Prijetno zdravilo.

Čudite se, kaj ste jedli, da vas teži v želodcu?

Ne tarnajte preveč!! Tukaj je odgovor!!

Čez eno uro, ko dospe Laxcarin tableta v vaš želodec, vse bolečine vsled neprebave, kisline, plini, glavobol i. t. d. bodo prešle.

Velja malo, pa je vredno milijone za bolnika. Deluje kot ura.

Najbolje je, da vsled vedno večjega števila naročil zahtevate dovolj tega zdravila za popolno zdravljenje, kar je šest zavojev za pet dolarjev; pomenja pa milijonkrat večjo vrednost za trpeče. En zavoj stane en dolar in ga pošljemo na naročila s priloženo svoto gotovega denarja v regis striranih pismih ali money order v navadnih pismih naslovljena na Laxcarin Products Co., Dept. Z-1, Pittsburgh, Pa.

Ne jemljite ponaredb, ker vam bodo škodovali. Laxcarin se ne prodaja po lekarnah, ampak samo pri nas.

(Konec.)

JOHN ZULICH,
EAST WORCHESTER, N. Y.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: Chicago, Ill.
1951 West 22nd Place
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za člana, na leto.....\$0.96
Za nečlane.....1.50
Za inozemstvo.....2.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:

1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.

Subscription price:

For Members, per year.....\$0.96
For Nonmembers.....1.50
For Foreign Countries.....2.00

31

Jugoslav Relief.

Od Jugoslav Reliifa iz Chicago nam poročajo:

Štirje odborniki so določeni, da bodo spremljali ladjo z zaboji v Evropo, in sicer predsednik Mr. Valter Predovich, Mr. Peter Mladineo iz Carthage, Texas, Josip Sitar iz Joliet, Ill., in George Trazivuk iz New Orleans, La. Dan odhoda še ni določen.

Natančen izkaz vseh dohodkov in stroškov sledi. — Za vsak cent, ki ga je sprejel Jugoslav Relief je odbor odgovoren.

Koliko zabojev se je nabralo skozi Jugoslav Relief.

Mesto	Nabiratelj	Zabojev	Vel.	Malih	Vrednost	Teža	Pristoj.
Butte, Mont.—Tomo Tomich	70	6	64	10,800.81	10,081	1512.60	
Calumet, Mich.—M. Ozanich	17	1	16	1,804.07	1,988	297.80	
Chicago, Ill.—John Zvetina	197	51	146	28,930.00	35,934	5098.25	
Cleveland, O.—P. Schneller	371	113	256	50,068.00	72,906	10592.40	
Detroit, Mich.—Petar Vlasich	36	—	36	6,516.00	5,138	768.40	
Duluth, Minn.—F. Marković	30	7	23	3,478.95	5,249	797.60	
Ely, Minn.—Geo. L. Brozich	77	5	72	9,648.50	10,594	1591.40	
Galveston, Tex.—N. Macela	59	18	41	9,410.30	11,949	1796.55	
Gary, Ind.—Stephen Galich	89	19	70	10,776.50	14,659	2189.00	
Joliet, Ill.—Josip Sitar	134	14	120	12,894.31	20,781	3116.15	
Kansas City, Kan.—Rev. J. Perše	34	6	28	4,848.11	6,401	848.97	
Milwaukee, Wis.—L. Zakrjšek	77	13	64	8,136.69	12,052	1807.56	
New Orleans, La.—G. Trazivuk	22	4	18	2,452.45	3,327	484.05	
New York—Frank Sakser	60	18	42	9,174.05	10,785	1617.50	
Pittsburgh, Pa.—K. Unkovich	49	7	42	6,274.00	7,763	1141.25	
Pueblo, Colo.—Rev. C. Zupan	38	3	35	4,703.50	4,864	728.75	
Rock Springs—Frank Plemel	51	16	35	6,293.75	9,911	1486.60	
San Francisco, Cal.—P. Tornich	87	36	51	15,281.50	17,890	2583.45	
St. Louis, Mo.—V. Budkovich	7	7	—	1,735.00	1,502	223.80	
Tacoma, Wash.—S. P. Stambuk	53	5	40	6,332.96	8,491	1273.65	
Waukegan, Ill.—John Zalar	46	16	30	7,354.00	7,991	1183.65	
Skupaj.....	1604	367	1237	222,905.35	290,156	41239.66	

Darovi za Jugoslav Relief v Chicago za revere v stari domovini.

Mesto	Nabiratelj	Štev. zabojev	Vrednost	Teža
Butte, Mont.—Odbor Srpske Siročadi	4	845.00	536	
Chicago, Ill.—Zv. Jugosl. Žena in Deklet.	11	2,775.00	2,584	
— Glasilo K. S. K. Jednote	4	1,050.00	1,014	
— Mabel and Betty O'Connor	4	400.00	626	
— Josip Poljak	1	180.00	60	
— John Zvetina	1	100.00	195	
— C. M. Squarey	1	100.00	155	
Joliet, Ill.—Slovenian Red Cross Org.	18	1,125.00	1,832	
Kansas City, Kan.—Rev. J. Perše (darovi)	3	850.00	743	
Pittsburgh, Pa.—Anton Hočevar	2	200.00	344	
Pueblo, Colo.—Zv. Jugosl. Žen in Deklet.	2	175.00	209	
Rock Springs—Slov. Nar. Zveza št. 27	1	100.00	118	
Waukegan, Ill.—Zv. Juslov. Žen in Deklet	5	1,270.00	1,077	
Cleveland, O.—Zveza Jugl. Žen in Deklet	15	1,200.00	2,300	
— Trgovci v Newburghu	12	600.00	2,290	
	84	10,970.00	14,083	

Morris Packing Co. darovala 1500 funtov masti v 30 zabojih.....600.00 1,500

Zaboji poslani v sledeče kraje:

Kranjsko 890.	Dalmacija 186.
Koroško 5.	Bosna 32.
Štajersko 63.	Medjimurje, Banat, Bačka 6.
Gorica-Primorsko 36.	Črnogora 19.
Istria 37.	Hercegovina 56.
Hrvatska-Slavonija 230.	Srbija 24.

(FOREIGN LANGUAGE GOVERNMENTAL INFORMATION SERVICE)**JUGOSLAV BUREAU, NEW YORK.****Takojšnja uporaba sovražniških ladij. — Razdelitev ladij med posamezne vlade nima vpliva na končno usodo istih.**

Anglički, francoski, italijanski in ameriški delegati na Zavezniškem Pomorsko-transportnem Svetu so se dogovorili, da naj njih posamezne vlade izdajo formalni razglas glede takojšnje uporabe predanih sovražniških ladij. Sklenilo se je tako radi tega, ker so razne govorice, raztrosene v inozemstvu, imele za posledico, da se je krivo tolmačilo postopanje spojenih vlad glede začasne uporabe dobljene sovražniške tonaže.

Raymond B. Stevens, podpredsednik od U. S. Shipping Board je dobil brzojavno tozadevni razglas, izdan od ameriške delegacije.

V istem se naznanja, da so se Spojene vlade dogovorile glede uporabe in uprave sovražniških ladij, dobljene ali se bodo še dobile od premirja sem. Te ladje se bodo v svrhu uprave razdelile med posamezne Spojene vlade; koliko naj jih vsaka dobi, je odvisno od zmogljivosti posameznih vlad, da spravijo ladje v hitro uporabo. Glede potniških parnikov odločuje potreba posameznih vlad.

Ladije bodo plule pod zastavo Zavezniškega Pomorsko-transportnega Sveta in ob enem pod zastavo upravljajoče vlade.

Te uredbe se nikakor ne dotikajo končne dispozicije ladij na podlagi mirovnih pogojev, in je bilo dogovorjeno, da ne bo nobena vlada tekom pogajanja za končno dispozicijo smela opirati svoje zahteve na dejstvo, da je dobila dotične ladje v upravo in uporabo.

"Končno se je dogovorilo — glasi se — da bodo vlade s stališča končne dispozicije ladij smatrale za neveljavno vsako akcijo, kakor prenos delnic na sovražniških ladjah, kar bi le otežkočilo uveljavljanje principa, da ne sme začasna razdelitev sovražniške tonaže v svrhu uprave in uporabe na nikak način prejedicati končne dispozicije."

Draginja v Združenih državah razmeroma manjša kot v drugih državah.

Ako primerjamo podražanje cen življenjskih potrebščin od 1. 1913 do septembra 1918, ko je draginja dosegla svoj vrhunec, razvidimo, da so Amerikanci trpeli manj v sled podražanja življenjskih potrebščin, kakor katerikoli izmed zaveznikov.

T. S. Holden, Department of Labor, je izračunal, da je povprečno podražanje vseh življenjskih potrebščin v Združenih državah znašalo 107 od sto nadpovprečno ceno v l. 1913; v Kanadi pa so se cene za časa največje draginje povzdale kar za 155 od sto in na Angliškem za 133 od sto, dočim je to razmerje znašalo za Francosko v mesecu maju kar 235 od sto.

Mr. Holden pravi:

"Ne le da izkazujejo dežele blizu dejanskega bojišča večje draginjsko razmerje, marveč so se cene v teh deželah začele pomikati kvišku poprej kakor v Združenih državah."

"Splošno podražanje življenjskih potrebščin v vseh teh deželah je bilo spremljeno po znatno povišani svoti denarja v cirkulaciji in bančnih vlog. V Združenih državah je znašala povprečna svota denarja v cirkulaciji v l. 1913, \$34.65 za vsakega prebivalca. Dne 1. decembra se je to razmerje povišalo na \$56.23, to je za 62%. Od tedaj se je to razmerje nekoliko zmanjšalo in je 1. marca znašalo \$53.76, to je 55% nad onim v l. 1913. V isti dobi so se bančne vloge v Združenih državah skoraj potrojile. V evropskih državah so se bančne vloge več kot podvojile tekom vojne."

"Primerjanje cen tekom civilne vojne in sedanje vojne izkazuje mnogo sličnosti. Cene v sedanji prehodni dobi in one tekom rekonstrukcije po civilni vojni po izkazujejo več različenosti kot sličnosti."

"Tekom obeh vojn se je splošna cena življenjskih potrebščin stalno pomikala kvišku. Povišanje tekom civilne vojne, ako vzamemo za podlago l. 1860, je doseglo nekoliko višje razmerje kot tekom sedanje vojne. Tekom obeh vojn se je stavljeni material podražil, ali v obeh slučajih ni dosegel iste višine podražanja kot cene drugih potrebščin."

Srbom, Hrvatom in Slovencem na znanje.

V nekem hrvatskem listu smo čitali nedavno sledeče važno naznailo jugoslovanskega konzulata v New Yorku:

"V zvezi z že večkrat objavljenimi navodili za pridobitev potnih listin (potnih listov ali "posov") Generalni konzulat kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev v New Yorku, opozarja Srbe, Hrvate in Slovence, ki so državljani Združenih držav na sledečo važnost:

1. Oseba, ki prosi potni list od generalnega konzulata, želeča potovati v stari kraj, naj se prej obrne na ameriško oblast za dovoljenje, da sme zapustiti Ameriko. Ta ameriška oblast se zove v angleškem jeziku:

U. S. Department of Labor
ali
U. S. Permit Agent.

Ko dobite dovoljenje od "Permit agenta", še le tedaj si preskrbite od agenta (zastopnika) kake parobrodne družbe prostor na parniku. Ne prihajajte in ne potujate prej v New York, če še ni mater od agenta zagotovljeno mesto na parniku za Evropo. V sled malega števila parnikov in vsled velikega števila potnikov, je treba običajno čakati v New Yorku po več tednov. Boljše je torej, da ostanete v svojem stalnem mestu, kjer delate in čakajte na poziv agenta parobrodne družbe.

Vse znane parobrodne družbe imajo po raznih vejah mestih svoje zastopnike in podružnice. Prostor. Prostor za parnik, ali karto, lahko torej kupite že v vašem mestu pri dotičnem zastopniku parobrodne družbe to pa se le potem, ko imate že potni list generalnega konzulata in dovoljenje ameriške oblasti enkrat v rokah.

2. Potnikom se priporoča, da naj ne nosijo seboj gotovega denarja, ampak da naj kupijo čeke na Pariz. Za čeke se dobi francoski denar; s posredovanjem naših konzulatov v Evropi se pa ta francoski denar lahko zamenja v naš denar; lahko vzamete tudi francoski ček za vaše banke v domovini. Posebno opozarjamo na dejstvo, da je prepovedano nositi s sabo zlate novce (denar) ali čekine. Te vrste denar se vam bo pri vkrajanju na parnik odvzelo in dalo zanj papirnati denar. Kdor bi pa morda skušal denar prikriti (skriti), se dotičnika kaznuje in se mu tudi denar zapleni (odvzame).

3. Kadar se kak Srb, Hrvat ali Slovenec pismenim potom obrne na Generalni konzulat, dobil bo pismena navodila in vsa potrebna pojasnila, kako ima ravnati. Dobil bo tudi prijavno listino za potni list.

4. V Kanadi živijo Srbi, Hrvati in Slovenci naj se obrnejo v tej zadevi na sledeči naslov:

Royal Consulate of the Serbs, Croats and Slovenes,
768 Sherbrooke W.
Montreal, Que.

Vse slične posle v Združenih državah pa izvršuje podpisani konzulat:

Generalni Konzulat Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
443 W. 22nd Street,
New York, N. Y.
M. I. Pupin, l. r.**Boljševiki morijo duhovnike.**

Začetkom meseca februarja t. l. je dospel v London Peter Struve, sloveči ruski ekonomist, ki je ubežal iz Rusije preko Finske. V Moskvi se je prof. Struve dlje časa skrival pred ruskimi boljševiki, kajti le-ti bi ga bili radi dobili v pest in umorili po naročilu Lenina in Trockija. Prof. Struve je bil pred leti petrogradski zastopnik

druge dume in član narodnega sveta za časa Kerenskijske vlade.

Tekom lanskega leta so boljševiki ustrelili deset škofov in več sto duhovnikov.

Prof. Struve je na podlagi zapriseženih izjav pripovedoval, da je "rdeča garda" utopila v reki Nevi tudi dekana kazanske katedrale in dva njegova sinova. Blizu Kotlase so boljševiki napadli nek samostan in postrelili vse menihi. Permski nadškof Andronič je postal žrtev boljševikov s tem, da so živega pokopali. Ko je to žalostno vest izvedel nadškof iz Černigova, se je napotil proti Permi v iztočni Rusiji. Tudi ta nadškof je padel boljševikom v roke, da so ga umorili. Samo v Permi je bilo ustreljenih okrog 50 pravoslavnih duhovnikov.

Škofa Theophanusa so boljševiki dolgo časa mučili na grozne načine, končno so pa prebili led v zamrznjeni reki in vrgli nedolžno žrtev v vodo.

V Moskvi so boljševiki izvrševali smrtno obsodbe nad duhovniki le po noči, v Petrogradu pa popoldne. Petrogradski "moderini" rdeči rabeljni so izvrševali svoj krvavi posel na dvorišču glavnega stana eksekutivne komisije. Pred vsakim usmrčenjem je bil izdan ukaz, da morajo vsi v bližini stoječi stroji in motorni vozovi piskati ter ropotati, samo radi tega, da so povzročali več pozornosti na nečloveško početje boljševiške vlade. Preganjanje duhovnikov na Ruskem je sedaj bolj grozno kot za časa moritve prvih kristjanov.

Glede boljševikov se je prof. Struve dalje izrazil sledeče: "Začetkom boljševiškega gibanja sem sam večkrat na lastne oči opazil, da niti Nemci niso hoteli občeati s kakim boljševikom vsled njegovega groznega početja in barbarstva. Kot ruski konstitucionalist sploh ne morem umeti, da se kaka zavezniška vlada še spušča v dogovore z osebami, ki se nazivajo boljševiki."

Oni, ki mislijo, da je kak pakt mogoč med silami civilizacije in boljševizmom, sploh ne umejo pravega sedanjega položaja na Ruskem. Tudi najbolj primerni obliki za pričakovano uvedbo reda, miru in svobode na Ruskem bi boljševiki nasprotovali, ker ne spoštujejo nobene postave in ker so največji morilci in roparji v svetovni zgodovini.

Boljševizem znači popolno tiranstvo, ki je popolnoma v nasprotju s svobodo in konstitucionalno vladjo. Popolnoma napačno mislite o boljševizmu, da tvori le-ta popularno obliko vlade. Če bi se podal Trockij le za nekaj milj iz Moskve, bi ga ljudstvo ubilo. Noben car še ni živel v večjem strahu med svojimi podaniki, kakor živijo dandanes voditelji boljševiške vlade. Povem vam odkrito, da se je pod carizmom, kolikor pustoševalo postavo in pravico, kakor pa dandanes pod ruskim boljševizmom."

DVANAJST ZAPOVEDI ZA BOLJŠEVIKE.

Pariški list "Matin" priobčuje dvanajst točk, ki se nanašajo na življenje boljševikov v Rusiji. — "Matin" piše:

1. Za zajtrk jesti star kruh in smrdljive klobase. (Pasje ali mačje.)
2. Kosilo je ob treh popoldne, tako da ni treba večerje.
3. Ko si s kosilom gotov, opravi kozjo molitev k lučicrju in podaj se k počitku.
4. Zjutraj, ko se zbudiš, napiš se hladne vode, toda nikar ne daj piti komu drugemu, ker voda je draga.
5. Če si v biznesu, glej da dobiš pri igri ženo.
6. Nikar se ne pregreši nad mladimi dekleti, če pridejo v trgovino, ampak ugasi luč, da te nihče ne vidi.

7. Nikar ne hodi k maši, kajti duhoven te bo opsoval, če si goljufal ljudi.

8. Najprvo, prodaj smrdljivo meso, potem pa dobro, kajti tako gre biznes.

9. Sluga in konj morata delati od 5. zjutraj do 10. zvečer.

10. Tako si boš napolnil žepa in mene lahko plačal.

11. Goljufaj, dokler moreš, s tem si zaslužiš peklenško kraljestvo.

12. Ubijaj svojega bližnjega brata kolikor moreš, kajti čim manj ljudi bo, več prilike imaš jesti vsak dan pasje meso.

A. D.

V prvih dneh svobode na Slovaškem.

Na potu na Slovaško sem; peljem se v Novi grad. Na postajah so mažarske straže, po mestu vtilirajo izvalno petelinova peresa mažarskih orožnikov. Ali v dušah je že preobrat. V vlaku sem se spoznal z visokošolcem Slovaškom. Kako navdušen je. Vojni dogodki so ga odtrgali od študij; ne more se več uglobiti v svoje strokovne vede, vedn oveč si dopisuje s slovaškimi študenti, ustanavlja dijaška društva ter pripravlja ustanovitve dijaškega lista. — A praviljam semester — je pripomnil in vzdihnil.

Slovaški pogovor je privabil k nama nekaj židov. Vračajo se iz Budimpešte, kamor so bili pred dobrim mesecem pobegnili, v Oravo in Trenčin.

No, v Budimpešti so razmere do malega slabše kakor pri nas. Verujem jim. Saj so vmes videli premožni ljudje. Komunistično gibanje v Budimpešti jih je vstrašilo.

V Lučeneu je življenje jako nemirno. Brezposelnost se gnetijo pred občinsko hišo ter zahtevajo podpor. Na voglih so gruče ljudi, večji del kmetov in žensk, ki berejo mažarske lepake, ki javljajo prebivalstvu, da bode v bližnji bodočnosti češko vojaštvo zasedlo mesto ter opominjajo ljudi, naj bodo mirni.

Obiskal sem z nekaterimi novimi znanci peka Nosal, ki je izmed najodločnejših slovaških domoljubov v Lučeneu. Bolan leži v postelji z razpetimi golimi rokami. V sosednji sobi je bolan triletini sinček. Pretresljiv prizor. Nosal si je nakopal hudo pljučnico, ko je hitel v Banskó Bistrico na ljudski shod, kjer se je prehladil. Ves potr tiži: Slovaško vstaja, jaz pa se odpravljam v grob. Kako bi še rad živel, ko je napočilo mojemu narodu novo življenje. Vseposod živahnost, a jaz gnijem tu na postelji. In v sosednji staniči živajo pridne roke njegove svačkinje češkoslovaški grb na belomodro-rdeči prapor. Rabili ga bodo ob prihodu češkoslovaških vojakov. Najmlajši otročki pa veselo skačejo: Kmalu, kmalu bodo prikorakali naši vojaki.

Idimo na ljudski tabor na Malnici. Na kolodvoru nam trgajo mažarski vojaki češkoslovaške tročnice, dasi mi ugovarjamo. Kličejo mažarske častnike, železniške uradnike, naj intervirajo. Zastonj. Nadporočnik se izgovarja, da ne more vojakov kaznovati, sicer bi se proti njemu vzdignili in ž njim vred vse mesto. Uradniki tudi skomizgajo z ramami, češ, da jim ne morejo pomagati. Hočemo govoriti z mestnim mažarskim narodnim svetom, da bi posredoval, a postajenačelnik se izgovarja, da telefon ne fungira. Mažarski pomorščak z rdečo kokardo, ki je pridlen vojaškemu nadzorstvu, nam pojasnjuje:

"Dokler smo mi tu, ne smete nositi čokih znakov. Ko bodo tu Čehi, potem si pripnem ta znak še sam. Ti vojaki so pravi bedaki. Jaz sem Budimpeščanec, komunist. Ni se nam treba pripraviti za kordarde, prijatelji moji, ampak razdelimo med prebivalce blago, kar ga je še v zalogah, skladiščih in po vojnih mlinih. To bi bilo dosti bolj modro."

Malinec je lepa, gorska vas. Stran, s snegom pokrite rebri so posejane z lesenimi kočami. V belem morju vidiš vrste rdečih otročev — streh — kajti pobeljene stene koč se spajajo s snegom. Ljudje so bolj majhne, lepe rasti, tipa devtanskega rodu. Sredi vasi stoje v gruči mladeniči, dekleta, starci, deca v praznični obleki, oguljeni vojaki s slovaškimi trobojnicami. V gnetji plapola pet narodnih zastav, ki so jih prinesli vaščani iz bližnjih občin. Vse vkup je jako pestra slika. Vse je polno evetoče pomladi, mladega življenja, prava slika probujene Slovaške.

Tršcat evangelski župnik govori o gnjevitosti o slovaški preteklosti, o needinosti, o tisočletni sužnosti. V množici kar vre. Šele 3—4 tedne je tega, da je selo, v katerem je prišlo do protizidovskih izgrezov, napadel židovski oddelek mažarske mučenjske posadke. Vojaštvo je streljalo na neoboroženo množico, premožnejšim posestnikom so s silo jemali zaloge živil, obleko in denar.

A najlepšega mladeniča, vitkega kakor smreka, krepkega kakor medved, so ustrelili prvega. Zvezali so ga in mučili. O da bi imel proste roke, pobil bi jih bil deset — toži župnik in solza mu sli v oko.

Čez teden dni sem zopet prišel v Novi grad. Na kolodvoru v Filakovi je vse polno beguncev, uradnikov, ki spešijo iz Slovaške v Budimpešto. Medli, bledi možje, zaspane ženske, vsake se drži eden ali dva otroka. Zdaj priropeče vlak iz Zvolna s češko-slovaškim osebom. No, na filakovskem kolodvoru se poizvedujejo mažarski gardisti v vlaku po živilih. Neki žid se obrne k sopotnikom, ki se peljejo v Zvolen:

"Prijatelji moji, mi smo zdaj tu vsi vrli mažarski rodoljubi, a ne bo pretekla ena ura, pa bomo vrli Čehoslovaki!"

Ta ali oni ugovarja, a slabo. Čez nekaj minut korakamo čez reko Ipol in pozdravljamo navdušeno prvo čehoslovaško stražo, legionarje z italijanske fronte. Mažaronski in židovski sopotniki vlečejo drug za drugim iz žepov čehoslovaške trobojnice, da bi si jih — sieher ist sieher — na suknjo pripeli.

V Lučeneu nas pozdravljajo na kolodvoru bodri Sokoli. Oko zastonj išče mažarskega pomorščaka — komunisti. Gledamo prve narodne prapore, slovaške lepake, naznanila. Slovaški kmet v kožuhu pozdravlja žida, stoječega med vrati lepe modne trgovine:

"Dober dan!"
"Dober dan, očka!"
"No, kaj že znate slovaško?"
"Pa še dobro, očka."
Očka je šel z nasmehom dalje in govoril tiho zase:**IZOBRAZBA ITALIJANSKEGA VOJAKA.****(Iz zasedene domovine.)**

Verska izobrazba italijanskega vojaka mora biti zelo pomanjkljiva. Če gre duhovnik s sveto potnico mimo njih, se nihče mimoiloidih vojakov za to ne zmeni. Niti se ne odkrije, ne salutira, ne postoji, ne poklekne, ampak gre menaj nič, tebi nič mimo. In to se dogaja povsod. Iz tega je razvidno, da je verska naobrazba zelo majhna. Temu se seveda ni čuditi, ker je veronauk iz laške šole deloma izključen in samo odvščen o dobre volje starišev.

Sicer je pa tudi v drugih rečeh laški vojak velik siromak. Polovica jih ne zna ne brati, ne pisati. Ljudska šola je sicer obvezna, pa kdo se briga za izvedbo tega zakona. Če pride otrok v šolo je prav, če ne pride, je tudi prav. Laška vlada, kakor pravijo častniki, sama rada vidi, če otroci ne gredo v šolo, češ da se dajo nepismeni ljudje veliko lažje vladati kakor pa pismeni. Da, neumnost marsikomu prav pride. Redkokdaj je videti laškega vojaka s knjigo ali s časopisom v roki. Naši vojaki so imeli vsak svoj list, med lahi so pa taki redko sejani. Pojo, žvižgajo, se sprehajajo in pa čakajo na "licenco" (dopust). Sicer so pa mirni, bolj plahe narave. Boje se pa Srbov in karabinijerjev, teh laških "kozakov".

Šikane, ki se gode na zasedenem ozemlju, prihajajo od laške komande, vojaki so pri tem čisto nedolžni.

PARMSKO RODBINO IZZENO IZ AVSTRIJE.

Dunaj, 10. marca. Jutri bo v dunajskem parlamentu stavljen predlog, da

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1895.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. maja 1919 skupna izplačana podpora \$1,647,715.73.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St.
II. podpredsednik: Math Jermian, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blaginjak: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ahe, 620—10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ives, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 311—2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihail J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Majnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Bargar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonka Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canad 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1915 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

SUSPENDOVAN ČLAN.

Od dr. Marija Majnika št. 154 v Peoria, Ill. Cert. št. 21500, Maras Matija. R. 20, \$1000. Susp. 29. aprila 1919. Dr. šteje 11 članov in članic.

PRESTOPILA ČLANICA.

Od dr. sv. Cirila in Metoda št. 59 v Eleventh, Minn. k dr. Mar. Pomagaj št. 164 v Eleventh, Minn. Cert. št. 3633, Kvaternik Franca. R. 26, \$500. Prest. 18. maja 1919. 1. dr. šteje 198 članov(ie), 2. dr. 46 članov(ie).

Josip Zalar, gl. tajnik.

ITALIJANI SE ODPOVEDALI REKI? — JUGOSLOVANI ZAHTEVAJO PLEBISCIT. SAMO 15% TRŽAŠKIH ITALIJANOV ZA PRIKLOPITEV K ITALIJI. ITALIJSKE GROZOVITOSTI.

Izvirna brzojavka Slov. Nar. Zvezi.

Slovenska Narodna Zveza je prejela 12. t. m. drugi kabelgram od dr. Marušića iz Pariza, v katerem razjasnjuje položaj glede vprašanja Reke po vrnitvi italijanskih mirovnih delegatov. Jugoslovanski delegatje odločno vztrajajo pri svojih zahtevah, istotako neomahljivo je pa tudi stališče predsednika Wilsona glede te sporne točke. Vse italijanske laži v zaveznikiških deželah o izmišljenih zahtevah prebivalstva v teh krajih, ki je baže enodušno v tem, da se marajo ti kraji priključiti Italiji, ne morejo izpremeniti dejanskega položaja. S. N. Z. si je nadela nalogo, da pouči ameriško javnost o italijanskih lažeh in o stremljenju naroda na ozemlju, katero zahteva Italija zase.

Brzojavka se glasi dobesedno v prevodu:

Pariz, 11. maja. — Ker sta se Orlandi in Sonnino prostovoljno vrnila na mirovno konferenco, so diplomatični krogi prepričani, da se je Italija zaradi neomajane Wilsonovega stališča definitivno odpovala Reki. Italijanska delegacija bo najbrže v kompenzacijsko zahtevala priznanje londonske pogodbe. Jugoslovani trdno verujejo, da ne bo Wilson v to privolil, ker je ljudstvo absolutno proti italijanskemu gospodstvu in zahteva plebiscit.

Plebiscit, katerega je izvela vojaška oblast v Trstu v svrhu propagande, je pokazal samo 15% glasov za Italijo.

Položaj na Koroškem je neizpremenjen. Nemci skušajo z orožno silo zadušiti upor na zasedenem ozemlju.

Dnevno prihajajo poročila o grozovitostih, ki jih uprizarjajo Italijani nad našimi ljudmi v primorskih krajih.

Odprto pismo

gospodu predsedniku Združenih držav Woodrow Wilsonu.

Tiskovni urad S. N. Z.

Zastopniki slovenskega narodnega Sveta v Ženevi so poslali predsedniku Wilsonu v Pariz sledečo spomenico z ozirom na mišljenje jugoslovanskega naroda v sporu z Italijo:

Gospod predsednik!

Vsaka kompenzacija je izključena. Italija nam ne more dati nikake odškodnine, naj živi celo na njenem predvojnem teritoriju naš narod. Udje našega telesa morajo ostati nedotaknjeni.

Krivici, ki smo jo trpeli stoletja, ne moremo dati sankcije.

Tla, ki jih zahtevamo, so božja in naša; mi smo obdelovali to zemljo, mi jo obdelujemo i danes, na nji smo se rodili; v nji počivajo naši očetje.

Tujec si je na tej zemlji ustvaril in vzdrževal postojanke za eksploatacijo, bil bi greh proti naravi, če bi nas prisilili, da postanemo privrasci teh postojank.

Ne, gospod predsednik, nikdar ne bi mogli pristati na tak sklep. Zato, da se Italija borila za pravico proti zločinu, naj dobi nagrado v novem zločinu?

Naši delegatje na mirovni konferenci so Vas zaprosili za arbitrijo v našem sporu z Italijo.

Vsled neomajnega spoštovanja do Vas, gospod predsednik, je jugoslovanski narod odobral ta sklep svojih delegatov.

Tisti, ki so pristali na Vaša načela, a odklanjajo Vaš arbitriji, odklanjajo uresničenje narodnih zahtev — vedo zakaj —

Gospod predsednik, naj se predi ta spor po Vaših načelih, to je, po pravici, mi se ne bojimo ljudskega glasovanja, nasprotno: kakoršna koli drugačna rešitev bi rodila belo suženjstvo v srečevanju Evrope.

Trdno smo prepričani, gospod predsednik, da ne bode dopustili takega akta, ni Jugoslovana, ki bi ga podpisal.

Pač se nam da vsiliti mir, toda za kako dolgo? Razpad nemškega militarizma nam je najboljši dokaz, da sila ne stré pravice.

Naš narod je preživel stoletja v trpljenju, ni pa klonil v svoji veri — on bo stal kljub temu.

Ne vemo, kakšno razsodbo priinese konferenca naši domovini, a v miru pričakujemo velikonočnih praznikov. Ne vemo, da li je Veliki petek že za nami, ali pa se šele pričinja naša pot na Kalvarijo — nikdar pa ne bomo izgubili vere v Vstajenje.

Italijanski narod je užival pri nas velike simpatije, njegov genij občudujemo, narod ne bo imel jeze proti narodu; pozabili bomo na ta — upajmo trenutni — nesporazum, toda če bo sledil po poti, koder ga vodijo sedaj, naj italijanski narod ve, da bo pač dospel do hipnega uspeha, obenem pa do nejasne bodočnosti. To pa brezdvomno ni v korist ne italijanskemu, ne našemu narodu.

V pogorju ob izviru Soče živi jugoslovanska pripovedka o Zlatorogu, ki čuva neizmerne zaklade v votlinah naših gor. Lovec, ki bi ga ubil, bi našel ključ do vseh teh bogastev. Toda gorje mu, če bi samo ranil Zlatoroga. Iz krvi, ki bi potekla iz njegove rane, bi vzklili čudežni cvetovi ter mu v hipu izlečili rano in v svojem besu bi Zlatorog strmoglavil drznega loveca v zevajoče prepače.

Naj nam torej Italija izreže iz telesa funt živega mesa, ne da bi potekla kapljice krvi. Gorje, če bo samo ranjeni!

Dobri sosedje vedno — podložniki nikdar!

Gospod predsednik, ob uri, ko okrog nas plameni svet, smatramo za potrebo, da Vam naslovimo to pismo: v njem smo izrazili resnična čustva našega naroda, in ta so edino merodajna za bodočnost. Sprejmite, gospod predsednik, izraz našega globokega spoštovanja.

Ženeva, dne 8. aprila 1919.

Vladislav Fabjančič,
Anton Lušin,
Dr. Matej Šmale,
Delegati Narodnega
Sveta v Ljubljani.

Blufanje brez konca in kraja.

Zavijanje resnice in besno natezevanje je glavna lastnost in privilegij pristašev S. R. Z., ki hočejo s tem prikriti svoje tajne, za hrbtne namene proti celokupnemu narodu in svojo nedelavnost za narodno stvar. Ni se tedaj čuditi niti nesramnim izbruhom, katere je nagomilil urednik otročje-naivne Enakopravnosti v dolgem zmačku, polnem protislovij, priučenih fraz in potvorb, v izdaji od 10. t. m. Obzaloovati je le maloštevilne čitatelje, ki morajo prebavljati take bedarije, ne smejo pa črhniti niti besedice, ker sicer bi jih takoj proglasili za monarhiste in izdajalec.

Naslednji razupitega Zvonko Novaka pri Enakopravnosti je po-

dedoval po njem tudi vso domišljavost, nadutost in njegovo frazeologijo, tako da stopa natančno po stopnjicah svojega prednika. Pri tem se seveda zelo pogosto zaleti, da pobija samega sebe in svoje trditve, katere je še malo prej zagovarjal. Navesti vsa protislovja, katere je nagomilil v omenjeni številki, in objednem navesti tudi vsa nesoglasja v "uradnih" objavah S. R. Z., je skoro nemogoče, ker jih je preveč, pač pa hočemo v naslednjem navesti samo največje nesmiselnosti iz Enakopravnosti, da bodo mogli rojaki sami spoznati resničoljubnost in poštenost glavnih stebrov S. R. Z.

Predvsem: S. N. Z. je bila od strani S. R. Z. že nešteto krat proglašena mrtvim, in vendar dokazujejo besni napadi od iste strani, da mora še živeti in tudi delovati, ker sicer bi jim ne bila tako na poti. Mrtva organizacija ne more nikomur škodovati, niti koga ogroziti, pač pa je delavna organizacija strah onim, ki kujejo za hrbtom naroda in proti njemu tajne spletke in ki skušajo nemoteno izvršiti svoje tajne naklepe.

S. N. Z. pač ne dela tako kričeče in cenene reklame sama sebi, kakor S. R. Z., ki stremi s tem le zadušiti pojavljajoče se pomisleke in pomiriti nezadovoljnost, ki rabijo svoj lasten razum za presojanje dogodkov in "doseženih uspehov" (!) čieaške gospode. Nikakva umetnost ni, napraviti slona iz komarja na potrepljivem papirju, vse kaj drugega pa je, podpreti namišljena dejanja in uspehe z dokazi, z dejstvi. Tega S. R. Z. piir vsem hvalisanju ni v stanu storiti, ker je veliko in v praznih besedah in široustenju, nad vse skromno pa pri činih.

Ko se je pričela kampanja za milijondolarski sklad, so se gospodje v Chicagu zavili v čama skrivnostna namigovanja, za kaj vse se bo perabil nabrani denar. Mnogi pristaši S. R. Z. se niso zadovoljili s takim praznim obetanjem, zaradi česar so zahtevali natančnejših pojasnil, v kakšne namene bo obrnjen njihov denar. Pozvani in prisiljeni so tedaj deloma "izdali" svoj program, češ, da bo treba kupiti svobodo Slovence, pošiljati deputacije v Washington k vladi, odpreti tam tudi stalen urad, poslati zastopnika na mirovno konferenco, pobijati italijansko propagando in dvigniti v Italiji revolucijo, ako bi italijanska vlada sama ne prišla do pameti, in končno ter predvsem delati za jugoslovansko federativno republiko. Kakšne druge namene imajo še s tem fondom, je celokupnemu članstvu neznano, ker jih pač ne smejo izvedeti, da bi ne ustavili svojih prispevkov.

Ta program je S. R. Z. seveda do pičice izvršilo — na papirju. Zaradi tega je tudi postalo "velik strah med dvema velikima organiziranima vladama (glej Gl. N. od 2. maja). Ameriška vlada tako v pošteva S. R. Z., da je poslala zastopnika Jug. Nar. Sveta njega deputaciji nasproti, ko je prvokrat in poslednjič videla Washington. Seveda so reprezentanti vlade tedaj izrazili globoko obžalovanje, da niso imeli časti poznati že prej teh gospodov, ker bi morda mogli izvedeti od njih isto, kar so že slišali pred poldrugim letom od drugih, ki so jim dali svoje moči in zmožnosti na razpolago. Vsekakor pa so jim morali zagotoviti uresničenje njih idealov, ker sicer bi se ne mogli toliko ponakati s svojimi uspehi in biti tako samozavestni.

Na podlagi obljub, katere so dobili člani deputacije S. R. Z. pri vladnih zastopnikih, so opustili tudi misel na otvoritev urada v ameriški prestolnici, dasi se jim je nudila najlepša prilika za to, ko se je preselil Jug. Nar. Svet, v New York, tako da bi ne imeli nobenega konkurenta v Washingtonu. Zlobni jeziki sicer namigujejo, da niso zaradi tega otvorili urada v Washingtonu, ker je tam glavno gnezdo kraljevaške agencije, toda to so le podla podtika, kajti oni so sami uvideli, da bi tam sploh ne bilo mesta za nje.

Da S. R. Z. še ni poslalo svojega zastopnika na mirovno konferenco, je vzrok to, ker še ni prišla odločilna ura, nikakor pa ne to, kakor se nekateri grdo lažejo, da ne more delegat ali delegati dobiti potnega lista od Amerike za potovanje v Pariz, medtem ko ga nikakor nečjejo vzeti od kraljevskega srbskega poslanstva. Ako bo mirovna konferenca prej zaključena, predno bo prišel delegat S. R. Z. v Pariz, ne de nič, vsaj se je članstvo molče strinjalo s tem, da porabi delegat po tisoč dolarjev na mesec v Parizu, in te se tudi

lahko zapravi po sklenjenem miru. Za zagovarjanje jugoslovanskih pravic je že tako več Slovencev in Hrvatov v Parizu, medtem ko bi se zastopnik S. R. Z. ne hotel in ne maral sniti s srbskim delegatom.

In italijanska propaganda? O, Italijani in italijanaši so se poskrili pred ognjevitim zagovarjanjem jugoslovanskih pravic od strani S. R. Z., kakor miši pred mačko, ampak izdali so pa le par milijonov za podkupljevanje ameriškega časnika, medtem ko je milijondolarski sklad S. R. Z. še nedotaknjen in varno naložen na banki (glej Gl. N. od 2. maja). Sicer pa je za Italijane pripravljeno že okoli 300,000 jugoslovanskih vojakov, medtem ko morajo člani S. R. Z. varovati in hraniti svoje moči, ker bodo potrebne za drugi važnejši in varnejši boj — izza plota.

Ne samo S. R. Z., temveč vsak pošten in zaveden Slovenec je sodeloval in javnih shodih proti imperialističnim težnjam Italije. Shoda, katerega je priredila S. N. Z. ali S. R. Z., se niso udeležili samo nje člani, temveč tudi člani nasprotne organizacije, ker je vsakdo se zavedal, da je treba vsaj tu skupnega delovanja. In proteste, ki so bili sprejeti na takih zborovanjih, so odobrili pristaši obe hstrank in istotako tudi prispevali, da je bila brzojavka poslana na pristojno mesto. Poslanih je bilo lepo število brzojavnih protestov, ne samo v Washington, temveč naravnost v Pariz na predsednika Wilsona in zaveznike državniške sploh, in to od posameznih organizacij in društev, kakor tudi od rodoljubnih posameznikov. Prva dolžnost je bila narodno-obrambnih organizacij gotovota, da so sporočili zaveznikiškim vladam odločno Slovencev in Jugoslovancev sploh, ne popustiti niti za las od zahtev, kar se tiče narodnega ozemlja. Ako je poslalo S. R. Z. brzojavke v Pariz (menja da v celoti tri), jih je tudi S. N. Z., njene podružnice in Z. J. Ž. in D., in to gotovo več, kakor S. R. Z., dasi nimate milijondolarskega sklada na razpolago, da bi se hvale, koliko stane vsaka beseda, ki se brzojavi v Pariz. Milijondolarski sklad S. R. Z. pa bo ostal še dolgo lahko nedotaknjen, ako se bo porabilo vsakega pol leta samo par desetakov za brzojavke v Pariz, seveda, ako bo mirovna konferenca tedaj še zasedala.

Že pred poldrugim letom je opozarjal dr. Vošnjak na javnih shodih na italijansko nevarnost ter pozival člane S. N. Z. in ropake sploh, da se pravočasno prijavijo za izpodbijanje laške propagande. Istotako je tudi na raznih vseučiliških, pred raznimi klubi, zlasti pa pred ameriškiimi oblastmi, senatorji in kongresniki živo besedo povdarjal, da bo krivica napram Jugoslovonom od strani Italije le povod za nove boje, katerih se bo mogla brezbržno gledati Evropa, pa tudi vse ostali svet ne. Neposredno pred svojim odhodom iz Amerike je napisal krasno spomenico, ki je prišla predsedniku v roke, ne pa, kakor se navadno zgodi s slinimi spomenicami, da jih spravi predsednikov tajnik, ki se odpošiljatelj lepo zahvali v predsednikovem imenu, ne da bi sploh vedel, kaj je v njih. Istotako pa so se tudi mnogi drugi odlični naši somišljeniki obračali pismeno in ustmeno na kongresmane, opozarjajoč jih na krivico italijanskih zahtev. Zlasti odkar je postala italijanska nevarnost akutna, se je podvojila delavnost S. N. Z. in nje članov, ne da bi zaradi tega peli samim sebi hvala po časopisu in ne da bi povdarjali, koliko so izdajali za brzojavke. Storili so le to, kar je bila njihova dolžnost, in ničesar drugega, ker ne delajo za plačilo ali za javno pohvalo in priznanje.

Tudi S. R. Z. je izdalo par brošur, ne proti Italijanom, ampak proti S. N. Z., Jug. Nar. Svetu in Krški deklaraciji, par revij, ne za Amerikance, temveč za naše rojake. Vsak nov napad od strani S. R. Z. je najboljšje znamenje, da je S. N. Z. storila zopet nekaj dobrega in koristnega, kar so pristaši S. R. Z. zamudili. In še tedaj, ko je prišlo med obema organizacijama do nekakega sporazuma, da bodeta vsaj v tej zadevi delale roko v roki, je S. R. Z. smatralo za potrebnejše, da izliva ves svoj žolč na člane S. N. Z., mesto na Italijane in proti njim pred ameriško javnostjo. In ravno tako je tudi danes: izpodbijanje italijanskih teženj je veliko manj važno, kakor pa prazno udrihanje proti batinam, katere deli srbska vlada v

starem kraju in s katerimi se bo obračunalo, ko bo rešeno važnejše vprašanje: ali bo ostala naša država enotna, ali pa bo razkosana, da jo bodo ugrabili en del Italijani, manjši del tudi Nemci. Čut vsakega poštenega in zavednega Slovenca se upira proti takemu počenjanju od strani srbskih oblast, ki so sedaj le začasno na krmi, toda še bolj pa se upira proti italijanski pohlepnosti po našem ozemlju. Treba se je predvsem ubraniti večje nevarnosti, manjše zlo se bo pozneje lahko odpravilo.

Dejstvo, da so ameriški časopisi povečini naklonjeni Jugoslovanom, toda ne toliko zaradi propagande Jugoslovancev samih, temveč zaradi tega, ker uvideva pošten Amerikaneec, na čegavi strani je pravica in ker je že vsakdo sit laške bahavosti in megalomanije. V državi Ohio je do 500 ameriških listov, ki zagovarjajo v pretežni večini predsednikovo stališče glede Reke. In v koliko teh listov je poslalo S. R. Z. ali njega člani agitacijske članke, da bi v njih razlagali ameriški javnosti, v koliko so Italijani upravičeni do Reke in do ostalega ozemlja? V koliko je S. R. Z. sodelovalo v propagandi proti Italijanom in koliko je v tem doseglo, se ne da posneti iz baharij, katerim nihče ne verjame, dejstvo pa je, da so bili vodilni ameriški listi že predobrim letom na strani Jugoslovancev, ko je S. R. Z. videlo največjo nevarnost v S. N. Z. in v Jug. Narodnem Svetu z londonskim odborom vred.

Na eni strani se S. R. Z. sedaj hvali, da je postalo velik strah dvema velikima organiziranima vladama (italijanski in srbski), na drugi strani pa jadicuje brezplodno za naše kraje ter dolži S. N. Z., da je ona kriva, ako bo Italijan ugrabil Reko in vse ostale pokrajine, katere so bile Italiji zagotovljene v londonski pogodbi. Tako nesmiselno bedastočo je v stanu napisati samo oni, ki se čuti sam krivega, da ni izpolnil svoje dolžnosti ter bi zaradi tega rad zvalil krivdo na drugega. Več konstruktivnega, pozitivnega dela in manj napadanja rojakov, več dejanj in manj besed, več in boljše propagande, pa manj hvalisanja, pa bi ne bilo treba jadicovati, temveč se resno pripravljati na bodočo odločilno uro, kajti nihče ne veruje, da bi se Jugoslovani mirno in brez odpora podali v italijansko suženjstvo.

Italijani importirajo v naše kraje svoje podkupljence, da kričijo med svetom, da so naši kraji popolnoma italijanski. Pošiljajo deputacije v Pariz, ki zahtevajo priključitev k Italiji, pošiljajo resolucije in peticije na laškega kralja, vojsake in civilne oblasti, da jih ja rešijo barbarskih Jugoslovancev. Ako še to ne zadostuje, pomaga še uradna Italija z raznimi zvitiimi spletkami. Tako je bilo slišati v zaveznikiških deželah zahtevo italijanskih žensk v Gorici, da mora biti odrešena, tako se je baže Trst enodušno izjavil za talijansko krono, dasi je komaj 15 odstotkov prebivalstva za priključitev k Italiji, po italijanski statistiki ni v Reki, Zadru in Šibeniku nobenega Jugoslovana, itd. In pri vsem tem se S. R. Z. pripravlja na odločilni trenutek, ko bo moglo obračunati — s srbskimi palicami! Zadbilo je s tem nov namen in pomen, nov razlog za svoj obstoj in tudi nov povod za nabiranje milijonskega sklada.

Jugoslovani so poslali v Pariz svoje najboljše sinove, da pomagajo jugoslovanskim delegatom v težkem boju proti italijanskim spletkam. Tu so zgodovinarji, geografi, etnografi, vseučilišni profesorji, inženirji, najboljši pravniki, itd., in vsi ti so posvetili vse svoje moči v obrambo jugoslovanskega ozemlja, v ohranitev sleherne pеди naše zemlje. V odličnem številu so zastopani Slovenci, med njimi dr. Gregorin, dr. Žolger, dr. Ribaf, inženir Mačkovešek, dr. Vošnjak, Svegele, medtem ko so tudi v Ženevi zastopniki Slov. Nar. Sveta, naarčje Vlad. Fabjančič, Anton Lušin in dr. Matej Šmale, in od teh so vsi, ki so bili tekom vojne v inozemstvu, delali za iste in na item programu, kakor S. N. Z. z dr. Marušičem vred, ki je sedaj istotako v Parizu, da pomaga pri velikem delu v prid celokupnega naroda. Zastopaj pa iščemo med njimi delegata ali vsaj zastopnika in pristaša S. R. Z. ... morda zaradi tega, ker niso še nobenemu izmed njih ponudili ministrskega ali konzulskega stolčka ali vsaj popoln milijon dolarjev.

Kabelgram, katerega je poslal

dr. Marušić iz Pariza S. N. Z., je popolnoma zmešal urednika Enakopravnosti, tako da niti čitati ni znal, kar je bilo napisano. Podtaknil je čisto drugo besedilo in vsebino, samo da more toliko lažje hujskati na člane S. N. Z. in zavijati resnico. Prečitajte si še enkrat Wilsonov memorandum, katerega je dal izročiti Orlandu pred njegovim odhodom iz Pariza in ki je bil priobčen v vseh ameriških listih; njega omenja dr. Marušić v kabelgramu, položaj glede Reke pa omenja šele v drugem kabelgramu, katerega je prejel S. N. Z. 12. t. m. Prečitajte si tudi tega, da bodele spoznali, kakšen je položaj in kje je nevarnost, in kaj zahteva v prvi vrsti celokupen naš narod.

S. N. Z. in njej naklonjeno časopisje je neprestano povdarjalo, da je treba predvsem delovanja od naše strani, da se ne smemo zanašati le na Ameriko in na predsednika Wilsona, ker bo Amerika pomagala našemu narodu le tedaj, ako bo videla, da ta narod sam v

prvi vrsti deluje za svojo svobodo in neodvisnost. Ravno izloga med ameriški Jugoslavi, njih razcepjenost in strankarstvo je mnogo krivo, da je položaj tako težak za nas in za naše prijatelje, ker vse to naši narodni sovražniki izkoriščajo sebi v prid. S. N. Z. bo tudi v bodoče delovala po začetni poti, pozivajoč vse Slovence, da se strnejo v eno kolo za odstranitev te največje nevarnosti, da dajo vse svoje moči na razpolago narodu doma, ko bo treba. S. R. Z. dosedaj ni videlo škode in nevarnosti, ki preti narodu iz razcepjenosti, uvideti je počel niti sedaj, temveč vidi povsod drugod strahove in sovražnike, le resničnih ne. Posledice fudi ne bodo zaradi tega izostale, toda tedaj se bodo pokazali pravi krivci, ki so odvrčali narod od resnega delovanja, ko bi bilo še mogoče odvrti nevarnost. In teh krivcev ne bo iskal narod doma pri S. N. Z., temveč pri onih, ki ovirajo vsako delovanje in begajo narod, zavajajoč ga na kriva pota.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Protest jugoslovanskih škofov proti okupaciji.

Ob priliki bivanja angleškega kardinala Bourneja v Ljubljani, so katoliški škofje Hrvaške, Slovenije in Bosne zaprosili Bourneja, da v imenu jugoslovanskega naroda protestira pri papežu, Lloyd Georgeju, Clemenceauju in predsedniku Wilsonu proti nasilni okupaciji naših dežel od strani Italije in trpinčenju našega naroda po italijanski soldateski. Kardinal Bourne je obečal, da hoče osebno posetiti vse imenovane gospe in da hoče kot nepristranska priča zahtevati, da niti ena vas južnih Slovanov ne pade pod oblast Italije, ako Evropa želi, da obvaruje mir.

Pravi možje na pravih mestih.

Nemški državni svet bo imenoval zastopnike spodnjestajerskih Nemcev v dunajski parlament, ker vedno Nemci se upajo, da pride Spodnja Stajerska pod nemško Avstrijo. Graški vse-nemški listi so kar iz sebe, ker se baje med kandidati ne nahaja ime moža, ki bi bil po njihovem mnenju edino sposoben za poslanca, namreč mariborski Wastian. Ta Wastian je pa tisti mož, ki se je svojčas pri znani graški knjigarni opetovano na skrivaj "izposodil" dragocene knjige, katere je pa vselej "pozabil" plačati, predno je zapustil knjigarno. Po mnenju naših Nemcev je torej ta Wastian pravi mož na pravem mestu!

Novi nadzorniki.

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, do imenovan učitelj M. Lichtenwallner v Rašah za nadzornika ljudskih šol mariborskega okraja, profesor Fr. Sijanec pa za nadzornika ljudskih in meščanskih šol v mestu Maribor. Začasni nadzornik je prideljen šolskemu svetu v Ljubljani.

Živahno gibanje dunajskih Slovanov.

Kakor znano, so se pri zadnjih volitvah v nemško-avstrijski državni zbor priporili dunajski Slovani en mandat. Sedaj so pa dunajski Slovani sklenili, da se še tudi udeležijo občinskih volitev v dunajski mestni zastop.

Nemci še vedno upajo.

Neki dunajski vsenemški listi piše: "Ni sile na svetu, ki bi mogla Nemcem na južnem Stajerskem iztrgati iz sra upanje, da bo prišla ura osvoboditve in ko se bodo vračali v veliko nemško očetnjo, v mogočno — "Veliko Nemčijo." Naši Nemci se torej vedno upajo in čakajo, da bo prišla cela južna Stajerska pod nemško Avstrijo. Bodi jim pa povedano, da bodo pri tem čakanju dosegli Metuzalemovo starost.

Umarja je

v Radenci dne 14. marca tamonjska poštarica in vrla rodoljubnica gđ. Josipina Spende iz znane narodne rodbine v Gornjem gradu. Ob napadu na Radgono si je v petdnevni neprestani službi nakopala hudo bolezen ter prezgodnji grob.

Slovenska Bistrica.

Dne 24. svečana sta bila poročena dva naša vrla zavedna mladenci: Fran Koren z Antonijo Juhart iz Zgornje Polskave, in Anton Pušnik z Marijo Močnik iz Črešnjevca. Bili srečni! Na obeh gostiljah se je nabrala lepa svota

vlada je indirektno že temu pritrtila. Poverjenstvo za notranje zadeve je namreč z naredbo dne 16. dec. 1918. ("Uradni List" št. 23. naredba 124) zaukazalo, da morajo vse tiskarne dostavljati po 1 izvod tiskovin tudi knjižnici Zgodovinskega društva v Mariboru, ki s tem dobi značaj javnosti. Čim se dobe in urede primerni prostori, bo knjižnica občinstvu na razpolago. Rodoljubni, ki imajo na razpolago knjige, se pritožijo, da jih odstopijo za bodočo državno knjižnico v Mariboru. Pred vsem se prosi za znanstvene knjige katerekoli pango in starejše časopise. Tudi v oporokah določajte svoje knjižnice za mariborsko javno knjižnico.

ZRAČNA POŠTA MED BELGRADOM IN LJUBLJANO.

Danes priplove prvi poštni eroplan v Ljubljano.

(Izvirno poročilo "Slovenca".) Belgrad, 8. marca. Jutri ob 9. uri dopoldne odplove iz Belgarda prvi poštni eroplan v Ljubljano; ki bo nosil seboj pošto.

NEMŠKA AVSTRIJA.

Za spojitve Nemške Avstrije z Nemčijo.

Berlin, 3. marca. S pooblastilom obojnih kabinetov so se v Weimerju vršili pogovori nemško-avstrijskega državnega tajnika za zunanje stvari dr. Bauerja z državnim predsednikom in s člani nemške državne vlade o spojitvi Nemške Avstrije z nemško državo. Spojitev naj se izvrši po končanih dogovorih o posameznih vprašanjih potom državne pogodbe, ki se predloži v odobritev obema narodnima skupščinama. Po ratifikaciji pogodbe se bo izvršila spojitve na podlagi državnega zakona, pri čigar osnovi in odobritvi bodo nemško-avstrijski zastopniki v zakonodajnih skupščinah nemške države sodelovali. Pogoji za prehod Nemške Avstrije k markini valuti se bodo proučili kar najskrbnejše ter se vse potrebno uredilo za bližnjo prihodnost. Dogovor je bil tudi o stališču, katerega naj zavzema v prihodnosti mesto Dunaj, ki naj postane drugo glavno mesto države. V tem oziru so zastopniki nemške države nemškimi Avstrijcem šli zelo na roke.

Pozdrav novim in zahvala odstopivšim članom deželne vlade. V zadnji seji deželne vlade je predsednik pozdravil nove člane deželne vlade za Slovenijo, ki so se prvič udeležili seje in se spominjal v daljšem govoru velikih zaslug odstopivših članov prve vlade, ki bodo zavzeli častno mesto v slovenski zbornici. Izreče se jim pismena zahvala.

Potovanje predsednika in podpredsednika v Belgrad. Predsednik in podpredsednik sta prilikom potovanja v Belgrad izposlovala pri zemaljski vladi v Zagrebu 20 vagonov pšenične in 30 vagonov koruzne moke za Slovenijo. Ministrstvo za prehrano v Belgradu je na njihovo intervencijo dovolilo, da se odpošlje 48 vagonov moke iz Zemuna v Ljubljano; pravilno odpremo moke bo nadzoroval v Zemunu ravnatelj Jovan, ki ima tudi pooblastilo, da nakupi v Banatu iz proste roke večje množice masti, moke, ječmena in drugih potrebnih živil. Od ameriške moke, ki se nahaja v Trstu, se prepelje v najkrajšem času večja množina moke v Ljubljano.

Italijani proti Trumbiću. Laški časopisi odklanjajo jugoslovanske zahteve, predložene mirovni konferenci v svojo odločnostjo in vsem cinizmom, na katerega smo pri njih navajeni. Razsodnostni bi pri njih zaman iskali. Ker pa u pravicečnosti jugoslovanskih teženj ne morejo ovreči, skušajo si pomagati s tem, da napadajo posamezne jugoslovanske zastopnike na mirovni konferenci. Zolgerja imenuje "Corriere della Sera" nekdanjega člana avstrijske vlade, ki je pripravljala svetovno vojno. "O Trumbiću pa pravi, da je v političnem izpitu propadel, če tudi se mora priznati, da se nahaja jugoslovanski minister zunanjih zadev v zelo težavnem položaju. Sprva se je zdelo, da bo nastopil kot zmeren in odkrit politik proti trdnemu in zavratnemu Pasieju. Krfski pakt, ki je zedinil Slovence in Hrvate s Srbi in osvojevalnemu in fanatičnemu panserbizmu odvzel ves dotedanji ugled, bil je njegova prva pridobitev. V notranji politiki bil je več ali manj za nekaj federali-

ze, v zunanji pa za prijateljsko razmerje med Italijani in Jugoslavi. Sedaj pa ne zaostaja za svojim slovenskim in srbskim kolegom, ki se oba zavzemata za centralizem in za prusijansko nespravljivost Belgrada, ki nam preprišča Goriško in en otok. Sedaj ga lahko Korošec iz vsi ostali v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu, ki so ga že imeli na sumu, da je odpadnik in prijatelj Italijanov, odvežejo tega greha.

VELIK IZBOR NA KOROŠKEM

Pliberk, 2. marca. — Danes se je vrnil tukaj pod milim nebom sijajen rhot na glavnem mestnem trgu. Prvi govornik odvetnik dr. Oblak iz Ljubljane je izrazil svojim govorom o ljubezni do rodne zemlje in jezika veliko navdušenje. Dr. Fred. Müller je v nad eno uro trajajočem govoru pojasnil pomen Jugoslavije v vsakem oziru, slikal trpljenje in vstajenje kor. Slovencev, jim pokazal gospodarske in narodne koristi nove države. Tisočglava množica je sledila z napeto pozornostjo in burno pritrjevala. Govorili so še Kandut, dr. Štefančič, Oset, Šerf ter želi obeno priznanje, ki se bo posebej objavila. Koroški Slovenci vstajajo.

Plemenitost koroških Slovencev.

Ljubljana, 3. marca. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 3. marca iz uradnega vira: Četovodja Franc Lužnik celjskega pehotnega polka je s 13 možmi, ki so bili v nemško-avstrijskem ujetništvu, izjavil glede ravnjanja nastopno: "Ko so nas razorožili, so nam pobrali vse zasebne stvari. Potem ko so nas oropali, so nas začeli pretepati, pljuvati in obraz ter suvati semintja. Izpraševali so nas, zakaj da se borimo zoper Nemce. Odgovarjali smo jim, da hočemo rešiti svoje jugoslovanske brate, ki še vedno trpe pod tujim jarmom. Nato so me jeli kričati: "Jugoslavije! Rauberhund, Gesindel" itd. Slišati ni bilo nobene lepe besede, ampak samo zmerjanje. Dne 28. dec. 1918 so nas odgnali proti št. Pavlu. Gnali so nas skozi več vasi, kjer so nas zopet civilisti začeli psovati: "Ihr windische Hunde! Hangt sie auf, die Schweine!" Jeli so nas pretepati ter vnovič pljuvati v obraz. Okoli 12. ure opoldne smo dospeli vsi potpti v št. Pavel, odkoder so nas z vlakom odpeljali proti Vošperku. Drugi dan so nas odvedli proti Celovcu in potem v Špital ob Dravi. Dospeli smo v Špital, so nas gnali v taborišče. Za živež so nam dajali večinoma le puhli kolarci. Kruha smo dobili 4 možje po 200 gramov. Življenje je bilo zelo slabo.

ČESKE ŠOLE NA DUNAJU.

Dunaj, 10. marca. Včeraj se je vršil občni zbor češkega društva Komensky na Dunaju. Na občenem zboru je bilo naznanjeno, da se v jeseni otvorita na Dunaju dve češki meščanski šoli, ena češka realna gimnazija, pozneje pa še češka trgovska in češka obrtna šola.

Južna železnica. Denarne razmere južne železnice so vsled jako skrajšanega prometa slabe. Dohodki ne zadostajo niti za pokritje obratnih stroškov. Uprava juž. železnice je prisiljena, da se obrne do jugoslovanske, avstrijske in čechoslovaške vlade, da ji dajo predjem, da zamore vzdrževati velikanski obrat do ugodnejših razmer. Kot izvemo, je zastopnik južne železnice že došel do naše vlade v Belgrad.

Nemška Avstrija za premembo valute. V Avstriji vidijo, da je s tem, da Jugoslavija in Čehoslovaška resno delajo na csnutku lastne valute, nastala za njih nepredna nevarnost državnega bankrota. Sedaj hočejo, da nadoknadijo zgubljen čas in so začeli z vsemi silami se pečati, da uredijo svojo valuto. Radi bi uvedli marko in se tako naslonili na Nemško republiko. No, Nemci ne bodo veselili tega ne. Ubeza priveska!

Darilo Bosancev za trepeče Slovence. Predsednik Deželne vlade za Slovenijo dr. Janko Breje je ed predstavnice "Dobrotvorno-prosvetne zadruge Jugosloven" v Sarajevu, gospe Lucije Sunaričeve, prejel znesek 4790 K, ki ga je imenovana zadruga kot čisti prebitek dne 9. februarja prirejevala "Slovenske akademije" naklonila trepečim Slovincem. Denar se je izročil Slovenskemu odboru za groške begunce v Ljubljani.

Konja sta se splašila dne 8. marca predprihajajočim vlakom po postniški Alojziju Brolihu na Poljanah pri Št. Vidu nad Ljubljano. Konja sta dirjala naravnost demov in zavila na dvorišče. Bro-

hi pa je padel v voza in padel v voza in priletel z glavo v vogal oise s tako silo, da je oblezel nezavesten in zadobil težke poškodbe v glavi. G. dekan V. Zabret mu je vdelil sv. poslednje olje zdravniško pomoč. Ponesrečenec bo teško okrevale.

BELGRAD.

Ponatis iz "Slovenca."

Stoji, stoji, tam Belgrad... Čez noč, da sami nismo veselji, kdaj je postal Belgrad naše stolno mesto. Naše oči so se obrnile od severa proti jugovzhodu. Pa tudi naši koraki so se zaspekali tja dol. Koliko naših ljudi je bilo že v teh prvih mesecih našega edinstva — kljub slabi vožnji, velikemu mrazu in še večji draginji — v Belgradu! Naše misli bodo tam doli zlasti v prihodnjih dneh, ko bodo ljudski zastopniki Jugoslavije prvi zbrani v važne posvete o ureditvi naše nove domačije.

Zato ni čudno, če se vsak Jugoslovčan zanima za Belgrad — ali če hoče rajši: za Beograd. Če si bil doli in se srečno vrnil nazaj med svoje znanee, te vsak izprašuje: Kakšen pa je ta Belgrad? Da ne bo treba vsakemu posebej razlagati, bodi tukaj — iz spremstva naše deželne vlade, ki se je te dni vrnila od zaprisega nazaj — podanih par površnih črt o naši novi prestolici.

Tega menda ni treba praviti, da je Belgrad, jako daleč od nas. Naš poseben vlak, ki je precej dobro brzel, je vozil od Ljubljane do Zagreba 3 ure, in po štiriurni pavzi od Zagreba do Zemuna 12 ur, vsega skupaj torej 15. Nazaj pa mažarski uradniki za nas niso imeli stroja na razpolago, zato sta se naša dva vagona, ki sta v Zemunu čakala, priklopila navadnemu vlaklu, ki je vozil od Zemuna do Zagreba 24 ur. Železniških mažarskih uradnikov je na Hrvaškem, tako se je izrazil neki Hrvat, 101 procent. Med potjo smo slišali gorostasne reči o mažarskem gospodarstvu po Hrvaškem. Ti so pa znali še drugače kakor Nemci pri nas! To je šlo v hitrejšem tempu. V vsakem večjem kraju velika mažarska ljudska šola — v Zemunu smo jo videli — po nekaterih mestih tudi že mažarske gimnazije. In to v krajih, kjer ni bilo pred par desetletji še nobenega Mažara! Vse sveže novo importirano. Zadnji čas je že bil, da smo se otresli teh kryososov, ki bi nam bili sčasoma vsi kri izpili!

Vožnja po Slavoniji in Sremu je zanimiva — vsaj privkraj. Zemlja ima zelo drugačno lice od naše. Seveda, če bi se vozili večkrat — kakor se bodo naši poslanci — bi utegnili biti dolgočasna. Za ta slučaj bi se bilo dobro preskrbeti s čitovim ali kakim drugim razvedrilom. Neki potniki so si želeli čas pri vožnji nazaj krajšati s kartami; a cela Jugoslavija, kolikor smo je prevozili, ni premogla kart, ki bi jim bile voljno malo osladile. Toda modre glavice so si znale pomagati drugače, in tako se niti štirindvajsetna vožnja ni zdela predolga. — Občudovali smo Obširne poljane in na njih posejne redke, a zelo velike vasi. Pri nas, kjer se kak kraj imenuje Poljane ali Ravne, tam so vam gotovo sami griči in klanci, a tudi doli so prave poljane s razsejanimi njivami in travniki z najboljšo zemljo, po kateri se pasejo cele črede prešičev, ovac, kokoši, gosi, pur in puranov, sententje tudi govedo. Pa vsem tem soditi se slovanskemu seljaku ne godi slabo in mu ni treba otepati samo močnika, celo ne nezabejenega. Na severni strani se v daljavi vleče Fruška gora, na kateri se menda zbiral zeleni kader; v zahodnem delu Srema izgine tudi ta — nikjer naokoli ne vidiš gričev. — O razliki med poljedelstvom tu doli in med našim bi se dalo veliko pisati, a to ni moj namen. Naš cilj je Belgrad, in hiteti moramo, da ga čimprej dosežemo.

Železniški most v Belgrad vodi čez Savo, in sicer je nekoliko oddaljen od mesta sem proti nam: Ker je ta zdaj pretrgan in v Savo pogreznjen se ne more z železnice prepeljati v Belgrad. Treba je izstopiti v Zemunu. Zemun je prav čedno mesto s kakimi 17.000 prebivalci. Tam stopiš na parnik, ki te pelje nekaj časa po Donavi, potem jo zavije v Savo. Savo — naša domača znanca, bistra hči planin, ki nam prinaša poždrave z naših domačih trat, je tukaj kalna. Tudi po več lepših solnih dneh je bila še kalna. Ali je

vedno taka, ali je to posledica kopnečega se snega po kakih gorah, mi ni znano. Istotako Donava. Vodovja je torej tukaj ogromno; počasi in veličastno se pomika dalje.

Tostran mesta, takoj nad Donavo, stoji velika in stara trdnjava Kalimegdan. Pred Belgradom in okoli njega se je bila marsikatera bitka in se potočilo nekaj človeške krvi, kakor pravi naša narodna pesem tako drastično-lepo, kakor zna povedati samo narodni pevec:

Stoji, stoji tam Belgrad, za gradom teče rdeča kri, za gradom teče rdeča kri, da b' gnala mlinske kamne tri...

Vrh Kalimegdana je šetališče, odkoder je krasen pogled na Savo, Donavo in vso okolico. Sem ne zaniudi priti nobeden obiskovalec Belgrada!

Kakšen je Belgrad? Ali je kaj podoben, večji ali manjši, lepši ali manj lep kakor Ljubljana ali Zagreb? tako povprašujejo rado-vedneži. Odgovor: Ta tri mesta je težko med seboj primerjati; nimamo nobene podobnosti, razen da so v vsaki hiši in ulici. Vsako mesto ima nekaj zase. Tako krasnega vhoda v mesto nima menda nobeno mesto kakor Zagreb z državnega kolodvora; in tako revnega nobeno, kakor je ljubljanska Kolodvorska ulica — nekdanja blatna vas. Sicer pa ni samo Kolodvorska ulica, ampak cela Ljubljana je velika blatna vas. Hiše ima Zagreb večje, bolj velikomestne, kakor Belgrad; da, tudi Ljubljana ima večje hiše. A kljub temu je Belgrad jako lepo mesto.

Lepota Zagreba so zgradbe, zlati stolnica, trgi, ulice; lepota Ljubljane je Grad in razgled raz njega — česar se pa Ljubljančani ne zavedajo — in recimo tudi Tivoli. Lepota Belgrada pa je krasna lega na bregu in jako široke ravne in zelo snažne ulice. Dočim je v Ljubljani vse tesno in zavito, da se drug v drugega zaletavamo in balansiramo med trotoarjem in voznico, v Belgradu tega ni treba, prostora je dovolj. Od enega konca do drugega reže mesto široka, ravna in lepa ulica, ki ima sicer tri različna imena: na sredi, kjer je najširša, se zove Terazije, na gornjem koncu Kneza Milana, na spodnjem kralja Milana ulica. In dočim v Ljubljani komaj noge dvigamo iz blata, ni v Belgradu skoro nobenega blata. Po celi tej dolgi ulici je širok asfaltiran trotoar in na njem nasajena mlada drevesa, ograjena s prav takimi železnimi ograjami kakor so po Ringu na Dunaju; vozna cesta sama pa je vsa lepo tlakana z lesenimi kocami. Enako tudi nekater druge ulice so pač tlakane precej nerodno, z debelim okroglim kamenjem, tako da je hoja po njih precej težka; a tlakane so večinoma vse, trotoar in ceste same. Kako lepa je na primer cesta Miloša Velikega, kako široka in vsled tega impozantna. Aleksandrova ulica! Po obeh so lepi nasadi. Ravno zato, ker je dovolj prostora, zraka in svetlobe, se bo Belgrad lahko lepo razvijal.

Belgrad ima precej večjih in modernih poslopij, vobče so pa zgradbe manjše, zlasti po stranskih ulicah. Na Kralja Milana ulici stoji kraljeva palača, konak. Ta obstoji iz dveh enakih simetričnih poslopij, eno starejše, a ne še staro, drugo novo, komaj dodelano. Poslopji sta precej impozantni, ne preveliki; dostojno bivališče za vladarja. V enem teh poslopij bo zborovalo državno veče. Ne daleč od tam, nekoliko v ozadju, pa stoji že novo mogočno poslopje za državno skupščino, začeto pred vojsko, surovem delu dodelano, a še ne ometano. Ko bo dovršeno, bo imel naš državni zbor prav lepo zbornico.

Ravno nasproti konaku na Kralja Milana ulici ima svoj urad ministrski podpredsednik dr. Korošec. Istotam ima svoj dom družba "Treznost", kjer se pod drugim imenom zbira prav taki "nebodijihtrba" — abstinentje — kakor pri nas pod praporom "Svete vojske". Samo da so srbski še hujski, strožji — dasi imajo bolj nedolžno ime, "treznost" — a nočejo o alkoholu nič slišati, dočim se z našimi da že kaj govoriti, četudi so napovedali "vojsko". Ti nevarni ljudje — navzoč je bil tudi zastopnik zagrebške organizacije — se bodo zdaj vtloiko vkup vzeli, da bodo skupno zahtevali od naše mlade drža-

ve takih postav, ki ne bodo na široko odpirale vrata pijancem in pijančevanju, kakor je to bilo v stari Avstriji. Samo to je vprašanje, s kom bodo naši postavokovalci, poslanci bolj držali, s pijanci ali s abstinenti oziroma trezniki. To bomo videli.

V Ljubljani in Zagrebu se dela politika po kavarnah. V Belgradu ne tako. Tem ni takih kavarn kakor pri nas. Kavarna in gostilna sta navadno združeni. Neka belgrajska posebnost so takozvani "zdravljaki", male kavarne, kjer se dobi jako dobra kava in še kaj drugega dobrega, sladkega.

S cerkvami pa Belgrad ni ravno preobkrožen. Največja je "saborška", katere zvonik se precej mogočno dviga na griču iz nad drugih poslopij. Bil sem v njej v nedeljo pri slovesni "liturgiji". Ljudi, samo mestnih, je bilo še precej; tudi petje ni bilo naporno. Razen tega pa ima Belgrad sicer 24 župnij pa le 7 cerkev. Torej kaže, da ima več župnij po eno cerkev skupaj. Pa še te so majhne. Zgraditi hočejo novo, veliko cerkev v čast sv. Savi. Zbrani imajo zanjo menda že nekaj milijonov. Gotovo se poda stolnemu mestu krasna katedrala; a če bi smeli mi kaj svetovati, bi deloma po hotelih, deloma po privatnih hišah rekli, da bi bilo bolj praktično in potrebno za ta denar sezidati več manjših cerkev, kakor v en sam objekt vtakniti preveliko vsoto, kajti cerkve so na precej potrebo, potem šele za parado.

Katoliška cerkev je ena sama — sveda mala. Stoji ob hiši bivšega avstrijskega poslanstva. Ni pa to, kakor se je slišalo, samo kaka hišna kapela, marveč prava cerkev, s stebri celo na tri ladje predelana, razmeroma zelo visoka, tudi dovolj široka, le prekratka, a bi se dala lahko podaljšati. Pred vojsko je bilo katoličanov v Belgradu menda kakih 5000, večina Nemcev; zdaj jih je 2—3000. Ko bi bili to goreči kristjani, bi bila kajpada taka cerkva premajhna. A verski indiferentizem je tudi med katoliki tako velik, da ta cerkva zaenkrat zadostuje. Vsled tega, ker so katoliki večina Nemci in ker je avstrijsko poslanstvo pospeševalo le nemstvo, je nastala usodna napaka, da se v Belgradu katoličanstvo istoveti s "švabstvom". Poleg tega ima sedanji dušni pastir po nesreči tudi nemško ime, Wagner, dasi ni Nemeec, kakor je poročal "Slovenec", ampak Hrvat iz Baranje, pečuske škofije; jako priden in zelo izobražen duhovnik, ki pa je tukaj samo začasno. Bogočastni minister Alapović, ki je velik prijatelj bosanskih franjencev, želi te naseliti v Belgradu in jim izročiti dušno pastirovanje. Po srbskem konkordatu se ima ustanoviti v Belgradu katoliška nadškofija in torej tudi zidati katoliška stolnica. Sedanja cerkev setoji v "Poslaniški ulici" (prej se je imenovala "Krunska", a so jo Nemci prekrstili, kakor se več drugih, ljudstvo pa jo imenuje še po starem). Ulica se prične ravno za konakom, a cerkev stoji bolj v spodnjem koncu na levi strani, pomaknjena nazaj, na dvorišču ali vrtu, tako da se je treba nekoliko po nej ozreti. Svete maše so od pol 8. ure dalje — ono nedeljo jih je bilo 6 — slovesna s pridigo je ob 10. uri. To je zato tukaj natanko povedano, da ne bo kdo izmed naših katoličanov pozabil, da je treba tudi v Belgradu v nedeljo biti pri maši.

Javni napisi so vsi v cirilici, samo ulični napisi so pisani z latiničo, ker so jih napravili Nemci. Dozdaj nič kaj ne kaže, da bi imeli Srbi voljo opustiti cirilico, kakor se nam je nekaj napovedalo. Z našega stališča bi bilo to seveda želeli, da bi vsaj ta stena med nami padla. Cirilica je sicer častljiva in naj bi se za gotove prilike, zlasti v cerkvenih knjigah, vsekako ohranila; a nepravilna je v toliko, ker je ostali kulturni svet ne zna brati, kar je na vsak način ovira v občejanju z drugimi kulturnimi narodi.

Nemško-madžarska-bolgarska krutost je mnogo Srbov pobila. a na belgrajskih ulicah je zelo živahno, polno občinstva. Mestno prebivalstvo je kakor civilni svet drugod; seljaki pa imajo (deloma narodno nošo, a ne bele kakor Hrvatje, marveč nosijo le po obleki pisane okraske.

Če se dobi kaj jesti v Belgradu in kako je s stanovanjem? To je za obiskovalce Belgrada zdaj najbolj aktualno vprašanje. Jestu se dobi lahko — hrana je taka kakor pri nas — samo račun je slan. Me-

sa ne manjka in kruha dobite dovolj — helega. Bilo bi čudno, ko bi ga ne bilo, ko je vendar takoj onstran Save in Donave največja žitnica Evrope. Samo, to je neumljivo, zakaj so porejke prikuhe časih take, da bi si jih bilo skoro treba z mikroskopom pogledati. Ali raste v Banatu samo pšenica in nič ali malo krompirja? Toda, kakor rečeno, najse se končno lahko, če le denarnico odpreš na široko. Za obed boš plačal kakih 20 kron, za večerjo vsaj 30, pa si zopet "podstavljen". — Mnogo težje je s stanovanjem. Došli smo v Belgrad ob 3. uri popoldne in do večera smo končno po mnogem iskanju vsi dobili stanovanja. Plačali smo za posteljo po 20 K pa tudi več. Neki petični gospodje, ki si lahko privoščijo take "špase" — pa tudi drugega stanovanja dobili niso — so stanovali v nekem sanatoriju, kjer so plačevali po 20 dinarjev za eno noč, to je 54 kron; tri noči torej z darili vred 200 kron. Draginja torej strašna! In vendar če se prav premisli, ni tako drago. Vsote so na nas le zato tako velike, ker ima krona tako malo vrednosti. Računa se v dinarjih, plačuje in izplačuje pa večinoma le v kronah. Dinarja skoro videli nismo. Dinar računajo ali 2 K 50 vin, ali 2 K 70 vin. Po vsem tem si približno lahko zračunamo, kako si mora denarnico nabasati, kdor se odpravlja v Belgrad.

Od vojske je Belgrad kajpada poškovnan. A hvala Bogu, da ne huje! Nobene primere z Gorico! Dočim v Gorici skoro ni hiše, v kateri bi bilo mogoče brez popraviljanja stanovati, je nasproti v Belgradu malo hiš, v katerih bi brez popraviljanja ne bilo mogoče stanovati. Po nekaterih hišah so okna pobita; najbolj menda v Konaku. Zato regent, kakor je v Belgradu, ne stanuje v njem, ampak v neki drugi pritlični a elegantni hiši na Terazijah. Pred hišo stoji straža.

Na zahodni strani Belgrada, precej oddaljen od mesta, je lep izletni kraj Topšider. Tam so menda krasni nasadi in sprehodi. Mi nismo imeli časa obiskati ga. Sicer pa bližnja okolica Belgrada lani in Novem mestu, kar najbolj odločno protestira proti nasilni i nima ravno posebne lepote. Bregovita je in semtertja posejana s seli. Pač pa je Srbija onstran teh brd, bolj protu jugu romantičnejša.

V nedeljo, dne 25. svečana ob 10. uri popoldne je bila v poslopju ministrskega predsedstva zaprisega naše vlade. Navzoči so bili min. predsednik Protić, podpredsednik dr. Korošec ter ministr Pribičević in dr. Kramer. Pri nas take uradne zaprisege izvrše višji uradniki sami. Pri pravoslavnih je navada, da jo izvrši sveštenik. Zato hočejo imeti pri katoliških prireženih tudi katoliškega duhovnika. Pravoslavni imajo za to tudi poseben obred, molijo in menda celo nekaj pojejo. Katoliški obred je bilo treba šele temu primerno sestaviti. Tudi naši zapriseženci so torej morali moliti. Navzoča gospoda so rekli, da jim je obred ugajal, ker je bil nekoliko podoben pravoslavnemu.

Tri dni smo bili v naši novi prestolici. Opravili smo, kar imeli, menda še dosti dovoljno; naša delna vlada in mi vsi, ki smo se njenemu posebnemu viaku obesili na soro; uradniška deputacija pri svojih visokih kruhorezcih, abstinent je pri "Treznosti", drugi zopet pri drugih. Vozel se po Donavi, smo se s parnika ozirali nazaj na mesto, ki je ravno od te strani videti pravo velemedo, dasi se niti vse ne vidi. S prijatimi spomini smo se vračali, iz Belgrada — kljub temu, da smo šli na žepih precej olajšani domu. A najbolj ponosno je stopal naš poveljnik Verstovšek, kajti nesel je iz Belgrada v sicer izpraznjenem žepu — slovensko univerzo.

200 železničarskih družin iz Trsta se v kratkem preseli v Ljubljano, ker jim je bivanje v Trstu onemogočeno. Nastanijo se v belgijski vojašnici.

Slovenska banka v Mariboru. Ljubljanska kreditna banka je kupila v Mariboru na najbolj prometnem mestu na vogalu Gospoške in Grajske ulice hotel "Erzherzog Johann" in otvori v tej hiši v pritličju v najkrajšem času svojo novo podružnico. — Hotel bo banka renovirala in ga prilagodila potrebam potujočega slo-

venskega občinstva. — Pozdravljamo prvo slovensko banko v Mariboru, kakor tudi prevzetje hotelskega podjetja, ki je za Slovenec v Mariboru nujno potrebno.

Imenovanje v rudarski službi.

Inž. V. Strgar, je imenovan višjim rudarskim svetnikom in rudarskim glavarjem SHS. v Ljubljani. Inž. M. Pirnat, prevzame vodstvo osrednjega urada vseh montanističnih obratov SHS. v Ljubljani. Inž. Jos. Močnik, rudarski komisar, prevzame vodstvo okrožnega rudarskega urada SHS v Ljubljani. Inž. Kralj, je imenovan rudarskim praktikanom. Inž. Frank Petrič, dosedanji stavbni svetnik v ministrstvu za javna dela na Dunaju se prevzame v isti lastnosti v službovanje pri poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani. Inž. Jos. Pavlin, dosedanji stavbni nadkomisar v ministrstvu za javna dela na Dunaju se prevzame v isti lastnosti v službovanje pri poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani. Inž. Dr. J. Mazek, dr. Alb. Kandare, odvetniška kandidata, Ivan Goričnik, eksportni akademik in Karol Detela, se imenujejo pogodbenim uradnikom poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani. Inž. Leo Novak, je imenovan stavbnim praktikanom pri poverjeništvu za javna dela in obrt v Ljubljani.

Ni strahu pred prohibicijo!

Prohibicijske postavbe so ljudstvo že precej razburile. Dosti takih, ki znajo, da je edino zdravilo za slab okus, napenjanje, zabasnost, glavobol in druge žledne nepravilnosti: Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino — nam je že pisalo: "Ali bo prohibicija prizadela tudi to zdravilo? Ali je bom lahko lahko dobil še po 1. junij? — "Gotovo boste to vino lahko še dobivali tedaj ravno tako kot danes, ker Trinerjevo ameriško zdravilno vino je legitimno zdravilo, priznано in zopet potrjeno dne 2. maja 1919 po U. S. Internal Revenue Dept. v Washingtonu, D. C. To vino je sestavljeno v vseh zadevah tako, da odgovarja prohibicijski postavi. Tako je bila potrjena in zopet odobrena tudi Trinerjeva Angelica grenka tonika. — Ali vam je znano to izborno zdravilo? Isto pretvarja življensko moč ter energijo. Breme težkega dela pretvarja v lahko bodisi že za farmerja ali drugega delavca. Nabavite si torej ta zdravila sedaj, da jih boste imeli vedno doma pri rokah. Na prodaj so po vseh lekarnah. — Joseph Triner Company, 1333—1343 S. Ashland Av. Chicago, Ill. — (Adv.)

MARIJA SLUCA
1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ocrskim Slovenkam.

BRATJE JUGOSLOVANI! SLOVENCI! SLOVENKE!

Delo po brezračnih, zadulih in s plinom okuženih tovarnah vam uničuje vaše zdravje in skrajšuje vaše življenje.

Združene države ameriške vam nudijo priliko delati kot nje uradniki na poštah, na vlakih, kot pismonoše i. t. d.

Za pojasnila pišite na uslužbenca strica Sama s priloženo znamko za odgovor. Vaš rojak

F. Omerza,
5014 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

— — — — —

MINER'S STATE BANK.

CHRISHOLM, MINN.

S tem se vam naznanja, da nam je zopet mogoče pošiljati DENAR V VSE KRAJE JUGOSLOVANSKIH DRŽAV. Denar pošiljamo po dnevnem kurzu, ter jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se vam priporočamo za hranilne uloge in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom, in vaše uloge so pri nas absolutno varne.

Za pojasnila nam pišite v slovenščini.

NAZNANILO.

Iz urada Kranjsko-Slovenskega Doma 57th St., Pittsburgh, Pa.

Tem potom naznanjam vsem delničarjem Doma, da bomo začeli dne 1. junija plačevati obresti od delnic, to bo prihodnjo sejo; zatorej veže dolžnost vsakega delničarja, da se zanesljivo udeleži te seje; ker imamo zelo važne stvari za rešiti na dnevnem redu.

Na tej seji bomo glasovali za večje obresti od delnic, namreč 6 od sto.

Dasiravno je bilo priporočilo gl. odbora in zapisnik prečitan v celoti in tudi soglasno sprejet na glavni seji, zdaj to par članov (delničarjev) vseeno kritizira; zato bo ponovna volitev zaradi obresti, da li naj ostanejo iste po starem ali po novem?

Dalje bomo obojale praznovanje osemletnice obstanca K. S. Doma dne 29. maja; to bo na četrtlet zvečer. Zato vabim vse delničarje in člane, da se zanesljivo udeležijo te veselice. Moram omeniti, da na to veselico bodo imeli vstop samo delničarji in člani in nihče drugi. Vstopnina bo prosta. Za dobro postrežbo bo skrbel odbor.

Pričakujemo torej velike udeležbe od strani delničarjev in članov. Žal, da se ne morejo te veselice udeležiti skupni Slovenci kot po navadi, da si nam to država oblast prepoveduje; drugače ne moremo točiti ječmenove, ne žganja; če so pa sami delničarji (člani) na veselici, nam pa država oblast tega ne prepoveduje. Zatorej naj prinese vsak delničar in član karto od kluba s sabo; to karto se bo od vsakega posameznika zahtevalo pri vходу pri vratih.

Omeniti še moram, da je bilo v priporočilu glavnega odbora odobreno in sprejeto na glavni seji, da se da vsakemu uradniku za minulo leto en dolar polboljšanja plače na mesec in tudi je bilo sprejeto enoglasno proti prigovoru. Prosim torej še enkrat, da se vsi delničarji in člani udeležijo prihodnje seje dne 1. junija t. l.

K sklepu pozdravljam vse delničarje in člane K. S. Doma.

Z delnič, pozdravom
Frank Trempuš,
tajnik K. S. Doma.

(Advertis.)

Če bi nekateri ljudje stvar preje dvakrat premislili, predno o nji govorijo, bi raje molčali.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko-Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1919:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempuš, 5146 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Jurij Greguraš, 4517 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000, \$500 ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden.

Slovenci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu, spadatajem h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na agoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašiti pri sobratu John Golobič, 5621 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolil in ravno tako zopet ko ozdravi.

Severov Življanski Balsam, ki je dobro poznani tonic za prebavo in gre naravnost za vzroke, ki povzročajo slabo in odstranijo komplikacije. Deluje na jetra, omogočuje njih delovanje in konča neprebravljane, zaprte in dispepsije. Napredaj v vseh lekarnah. Cena 85c.

Zdravje družine

je najdragocenejši zaklad in bi ga bilo vsled tega treba varovati zelo oprezo napram vsem izpostavljenim boleznim. Po prvih znakih oslabelosti naj si bo želodca, jeter ali drobnja, vzemite

Severa's Balsam of Life

(Severov Življanski Balsam), ki je dobro poznani tonic za prebavo in gre naravnost za vzroke, ki povzročajo slabo in odstranijo komplikacije. Deluje na jetra, omogočuje njih delovanje in konča neprebravljane, zaprte in dispepsije. Napredaj v vseh lekarnah. Cena 85c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR ROJAKI!

Kogar veseli kupiti farmo, naj takoj piše za pojasnilo in naj meni naznani, kako farmo si želi kupiti.

Jaz imam na prodaj več farm od 40 do 1200 akrov velike. Jaz imam gotovo farmo na prodaj, kakoršno si želite kupiti s poslopjem, da kar lahko začnete kmetovati.

Prodajam farme in neobdelano zemljo po nizki ceni in na lahke odplačilne obroke.

Ne kupite nikjer farme, dokler si ne ogledate farm, katere imam jaz na prodaj. Če to storite, si boste gotovo prihranili precej denarja. Pišite n naslov:

Ignac Česnik, Willard, Wis.

Emil Bachman Inc.

2107 So. Hamlin Ave.
CHICAGO, ILLINOIS.

Največja slovenska tvornica društvenih zastav, znakov, regalij, kap, uniform in drugih društv. potrebin. Se toplo priporoča cenj. društvom K. S. K. J.

Poskusite enkrat s kakim naročilom pri nas in dobro boste postreženi.

THE FIRST NATIONAL BANK

(PRVA NARODNA BANKA)

CHOSHOLM MINN.

"Hranite, da boste kaj imeli." je zlati pregovor, vreden pomenjanja. Vložite vaš denar, malo ali veliko v našo močno in zaupno hranilnico, v slučaju bolezni ali nesreče vam bode vedno prav prišlo. Vaš sorojak Jakob Osbolt, je tukaj zato, da vam pomaga v vseh bančnih potrebah. Oglasite se pri njemu, on vam točno pošte. Banka je odprta vsak dan ob 9 do 3 ure, v sobotah večer pa od 7 do 8 ure.

Kila umori 7000 ljudij na leto.

Sedem tisoč oseb umrje na leto zaradi kile. Tako se glasio namreč mrtvaški listi. Čemu? Ker so nesrečniki sami sebe zamorili, ali se pa niso dosti ozirali na otekline na območju delu telesa, vesled utrzanja, ali kile. Kako je pa s Vami? Ali se tudi Vi zamorjate s tem, da nosite le kake obveze, ali kaj drugega? Taka obveza je samo za silo, podolna slabi opori pri veliki steni, da se ne poruši. Taka obveza ne more tako delovati, kakor kaka mehanska priprava. Če se preveč stisnete z obvezo, ustvarite to cirkulacijo krvi; taka obveza drgne tudi oslabele mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa iznašla način, ki vsemu temu odprnoma. Vsakda, ki nosi sedaj kake obveze, ali pa tvevali kila naj bi enkrat ZASTONJ poskusil takozvano PLAPAO metodo, ki je najbolj umetna, logična in uspešna pri domačemu zdravljenju kile. Ta način je že svetovno znana.

PLAPAO BLAZINICA, kadar se jo tesno k telesu pritiska, se ne premakne s prostora, vesled tega tudi bolnika ni ne teži. Ta blazinica je mehka kot ta-met, lahka pri nošenju in po ceni. Rabite jo lahko med delom, ali politikom. Nima nič jermenov, privez, ali trakov.

Učite se torej kako je mogoče ustvariti naravnim putem odprtno utrzanje (kile) da Vas isto ne bo vedno težilo. Polžite svoje ime in naslov še danes na naslov: PLAPAO CO., Block 3267, St. Louis, Mo., da vam pošljemo ZASTONJ na poskušajo Plapao in vsa potrebna navodila.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče njemu pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti ako nedvigljene, se pripisejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bode vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezničnem brzojavu, ker so razmere vedno nestanovitne. Oddajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslopije, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naša banka je depozitni urad za zvezno pošto hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razen nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150.000. Rezervni sklad \$360.000

ZNAMENJE ŠTIRIH

Londonška povest.

Angleški spisatelj A. Conan Doyle. Poslovenil D. B.-t-n.

(Nadaljevanje.)

"Dam vam svojo častno besedo", se je oglasil njen odgovor. Nato je neznane zapiskal, da je šlo skozi ušesa, in takoj je pridržala kočija. Neki mož je držal konja za uzo in nam odprl vrata. Mi smo sedli v kočijo, čudni kočijaž pa, ki nas je bil nagovoril, je skočil na kozla, švignil z bičem in šlo je po bliskovo po meglenih ulicah. Bilo mi je čudno pri srcu. Vedel nisem, ne kam, ne zakaj. Ali nas ima kdo za norca — kar je bilo skoro izključeno — ali smo pa morali pričakovati važnih iznenadenj. Gospica Morstan se je vedla med vožnjo tako mirno, kakor vedno. Poskušal sem jo sicer s svojimi dogodki v Afganistanu razvedriti in spraviti na druge misli, vendar sem bil sam preveč razburjen in radoveden in zato nisem mogel mirno pripovedovati. Še danes trdi, kako lepo povest sem ji pravil o neki puški, ki mi jo je nekdo pomnil sredi gluhe noči v šotor pod nos ter sem potem streljal z dvocevko v ono smer. Sprva sem se nekaj vedel, v katero smer se peljemo, toda kmalu se mi je zmedla štrna, bodisi zaradi prehitre vožnje, bodisi zaradi goste megle, zlasti ker nisem še dobro poznal londonskega mesta. In tako sem vedel le še to, da se že dolgo vozimo. Nasprotno pa je Šerlok Holmes ves čas natančno vedel, kje smo. Medtem ko smo drli preko raznih ulic in uličic, je neprenehoma mrmral imena ulic, ki smo se vozili po njih:

"Rochester Row!" — Zdaj pride pa "Vincent Square". Zdaj pridemo na most. Tu lahko pogledate na Temzo.

Za trenotek je res zablestela tiha voda široke Temze ob svitu svetilk; a naša kočija je drdrala dalje v labirint ulic na drugo, desno stran reke.

"Wordsworth-Road", je naštevval naš tovariš. "Priory-Road, — Lark Hall Lane. — Jaz slutim, da ne bomo imeli opravka v najlepšem delu mesta."

V resnici smo dospeli v nič kaj prikupljiv del mesta. Najprej dolga vrsta nizkih, iz same opeke zidanih in neometanih hiš, vmes pa semtertja kakšna gostilna močno razsvetljena, odkoder je vdiral duh po pivski. Nato so sledile dvonadstropne pristave s čisto majhnimi vrtilčki spredaj, nato pa zopet dolga vrsta, a iz same opeke zidanih hiš — velikanske tipalnice svetovnega mesta, ki jih steguje vno na dežela.

Naposedel je voz obstal pred tretjo hišo zake nove ulice. Zdelo se mi je na prvi pogled, da nihče ne prebiva v njej, kakor tudi v sosednjih hišah ne; vendar v kuhinjskem oknu smo zagledali luč. Komaj smo potrkali, že je odprla vrata Indijec z rumenim turbanom na glavi, v široki, nagubani obleki ter z rumeno ruto okoli vrstu. Kaj čudno je bilo videti tega sina čadapolne Indije, stojičega med vrati te po zunanje ne najboljše hiše.

"Sabihi vas pričakuje", je rekel. Še je govoril, ko se zasliši notri tenak glas:

Pripelji jih takoj sem v mojo sobo, Kitmatgar."

ČETRTO POGAVJE

Povest plešastega govca.

Šli smo z Indijcem v eno nenaznan, slabo razsvetljen hodnik do vrat, kjer je pritisnil na kljuko. V svitu rumene luči smo zagledali na sredini sobe majhna človeče. Ne navadno dolgo smo mu je obrobili pas čestitke, rečeli las, ki se je izmed rube svetila velika pleša, kot skaka, vzh iznad jeklova goveda. Neprimerno stojel, kot lipov, je ves čas lomil z rokami, s katerimi je pa migal, kakor da je prešinjala električna svetloba. Vsega je bilo brati na njegovem obrazu smehljanje, a takoj ga je zopet pokrila žalost, le mi ven ni bil prav nič. Narava ga je bila obdaruja z veliko, doli obsežno splošno ustnico in z vrsto rumenih, nepravilno stoječih zob, ki so čudno štrelili vanj v svet. Zastonj jih je skušal skriti s tem, da se je z roko neprestano držal za spodnjo čeljust. Vkljub veliki pleši je bil videti še mlad. Saj je pa tudi v resnici imel šele tri križce na hrbtu.

"Vaš najpokornejši sluga, gospica Morstan," je ponavljal s svojim tankim, jokavim glasom. "Klanjam se vam, gospoda. Prosim vas, stopite v moje malo svetloč. Sicer imam le siromašen kotiček, a popolnoma po svojem ukusu: oaza umetnosti v strašni puščavi južnega Londona."

Vsi smo bili iznenađeni, ko smo stopili v sobo. Vjemala se je tako alabo s siromašno hišo, kot najčistjši demant, vdelan v medenino. Ob stenah so visle najdragocenejše in najlepše tapete ter zavese, ki je iz njih tupatam gledala slika v krasnem okvirju ali pa orijentalška vaza. Pisana pregrinjala na tleh so bila tako mehka in tako debela, da se je noga kar pogreznila kakor v mehke mah. Dve veliki tigrovi koži sta bili razprostrti po tleh, v kotu je pa slovela grozno dolga indijska pipa. Od sredine stropa je visela na skro nevidni zlati žici goreča svetilka v obliki srebrnega goloba in širila prijeten duh po sobi — vse je spominjalo na razkošje vzhodnih dežel.

"Jaz sem Tadej Šolto," je izpregovoril zopet možiček in obraz se mu je čudno spajal v smeh. "Vi ste, kajpada, gospica Morstan, in kdo sta ta dva gospoda?"

"Ta je gospod Šerlok Holmes in ta gospod doktor Watson."

"Zdravnik, ne?" je vzkliknil možiček razburjen. "Ali imate morebiti pri sebi svoj toplomer? Ali mi hočete pomagati? — Sree mi tako razbija v prsih, da sem vedno v groznih skrbih. Žila mi dobro bije, ali sree, sree, o tem bi rad slišal vaše mnenje."

Prisluškoval sem na njegovih prsih, kakor me je prosil, toda srce mu je bilo kakor vsakemu drugemu človeku. On pa bi bil kmalu od strahu i zkože skočil, kajti tresel se je od pete do temena kot šiba na vodi.

"Srce bije pravilno. Ni se vam treba vznemirjati," sem ga tolažil.

"Opravičili mi bodele to skrb," je rekel. "Že dolgo nič kaj ne zapam svojemu sreu. Veseli me, da je bil moj strah prazen. Če bi bil vaš oče, gospodična Morstan, bolj pazil na to, kako mu bje sree, bi lahko še danes travo tlačil."

Najraje bi bil udaril to človeče po zobeh, tako me je zgrabilo, ko je tako brezumno čeval o tej žalostni zadevi. Gospodična Morstan je sešla in ustnice so ji obledlele.

"Neki notranji glas mi pravi, da je mrtev," je dejala.

"Jaz vam lahko do pičice natančno povem, da, kar je že več vredno, pomagam vam lahko, da dosežete pravico, in to tudi hočem; naj reče moj brat Jernej kar hoče. Vsehi me, da bodeva vaša prijatelja za priči. Vsi trije lahko Jerneja trdno primemo. Samo nepoklicanih ne — nobenega policaj ali uradnika! Mi se bomo spopadeli tudi brez mešetarje da bo vsem prav. Nič bi brez Jerneja bolj ne razdražilo, ker če bi vso stvar obesili na vrtilki zvon."

Vsedel se je na nizek stol in je vprašujoč pogledal v nas s svojimi slabimi, osenčnimi očmi.

"Kar se mene tiče," je pripomnil Holmes, "ne bo vaše skrivnosti izvedela živa duša."

Jaz sem samo z glavo prikimal. "Dobro! Dobro!" je vzkliknil. "Vam li smem postreči s kupico šampanjca ali tokajca? Pod moj streho ni drugačnega vina. Ali naj odmašim eno buteljko? Ne! — Pa vsaj upam, da se ne bodete branili narediti nekaj dimov tobaka, pravega indijskega tobaka, ki diši ko balzem. Jaz sem nekoliko razburjen, a ena pipa "hookah" (huk-a) me bo najbolj pomirila."

Nažgal si je veliko pipo in dim se je veselo valil skozi rožno vodo. Sedeli smo vsi trije v polukrogu, podpiraje brado z dlanjo ter nagnjeni naprej, medtem ko je naš mali junak z visoko svetlo čepinjo na ušesni nemirno z nogami cepetal po dal goste oblake dima.

"Lahko bi vam bil sporec, kaj mi nate, svoj, ko sem vam sklenil vse razodeti," je začel. "Ker sem se pa bal, da bodele puščali v neman moje pogoje in pripeljali ljudi, ki jih ne bi rad videl, sem krenil na drugo pot. Najprej sem naročil svojemu služabniku Vije-mu, ki uživa moje osebnost zaupanja, da naj vas opazuje, tako bi bil opazil le nekaj sumljivega, bi bil gugal vse pri miru. To pre-

vidnost mi bodele pač oprostili, a zame, ki sem se odtegnil javnemu življenju in za moj okus ni nič zoprnejšega, ko policaj. Že od mladosti sem odločno proti surovemu materijalizmu in le redko me pot zanesle med navadno sodrgo. Kakor vidite, skušam mali svet, ki v njem prebivam, okrasiti z umetnostjo in se smem po pravici imeti za pospeševalca umetnosti."

"Oprostite, gospod Šolto," mu je segla v besedo gospica Morstan, "ali jaz sem tu na vaš poziv, ker mi imate nekaj povedati. Zelo pozno je že in jaz se moram kmalu odpraviti."

"Vsaka reč potrebuje časa," ji je odgovoril, "obiskati pa moramo prav gotovo tudi mojega brata Jerneja v Norvudu (Norwoodu). Tja pa moramo iti vsi skupaj, da ga, če mogoče, presenetimo. On je namreč zelo hud name, ker delam to, kar se meni prav zdi. Včeraj zvečer sva se zato prav do dobra sprla. Vi si še mislite ne morete, kako je strašen v svoji jezi."

"Če že moramo v Norvud, bi bilo pač najbolje, da takoj odrinemo," sem se drznil opomniti.

Zasmejal se je, da je zardel do ušes.

"Kaj pa vendar mislite?" je vzkliknil. "Ta bi bila lepa, če bi vas pripeljal. Ne, — spodobilo se, da kar meni nič, tebi nič tja k njemu najprej izveste, v kakem razmerju sva drug do drugega. Tudi jaz nisem glede nekaterih točk na jasnem in zato vam bom pripovedoval toliko natančno, kolikor je meni samemu znano."

"Moj oče, Žon Žolto, je služil kot major v indijski armadi. Pri bližnjem pred enajstimi leti je sšlel vojaško suknjo in prišel v pokoj v London, v Gorenji Norvud, kjer si je kupil hišo. V Indiji ga je iskala sreča; prinesel je s seboj lepe denarce, veliko zbirko dragocenih stvari in množico služabnikov — domačinov. Tako si je naredil prijetno gnezdo v Pondicherry ulici, predmestje Upper Norwood in živel zelo potrpatno."

Moj brat Jernej in jaz sva dvojčka le sva bila edina dediča očeta. Še čisto dobro se spominjam, kako je zavriščalo vse mesto, ko je izginil stotnik Morstan. Brala sva to noč v časopisu ter se večkrat vpraševali očeta pogovarjala o tem, ker sva vedela, da je bil stotnik očešav orijatelj in tudi najin oče sam je ugribal, kaj ga je moglo pač doleteti. Še na misel ni prišlo nikomur, da je oče nosil skrivnost v prsih, da je bil on edini človek, ki je vedel za Arthur Morstanovo usodo. Vendar smo vedeli, da se zbiraše nač očetovo glavo črni oblaki. Ni si znal iz sam iz hiše; vedno je imel ali dva hrusta, da sta stala pri vratih; eden izmed teh hrustov, ki vas je norej prisiljal, da ste ni nikoli ali gostovale, zakaj in čemu, ali pa prav posebno se je bal, da je videl kakoga močnega zvon. Nekoč je se celo odšel s sagnokresom na tla, a potem se je izkazalo, da je bil ta hronec čisto poveljni duša. Plačati smo mu morali veliko svoto, da smo mu zamašili usta. Z bratom sva mislila, da so to samo očetove muhe, a pozneje se je pokazalo drugače.

V začetku leta 1882. je prejel oče iz Indije pismo, ki ga je zelo potrla. Ko ga je odprl pri zajtrku, je padel od strahu v nezvest. Od tega dne je neprestano bolehal do svoje smrti. O vsebini pisma nisva ničesar izvedela. Ali jaz sem videl, ko ga je bral, da je bilo kratko in gudo ščeečkano. Že leta in leta je oče tožil, da čuti bolečine v vrani, sedaj se je pa stanje kar vidno poslabšalo in koncem aprila sva nekega dne nenadoma izvedela, da ni več upanja ter da šeli napraviti oporo-ro.

Ko sva stopila v sobo je sedel v postelji, podprt z blazinami, in je težko dihal.

Prosil naju je, da dobro zaklenemo vrata, potem je pa nama namignil, da naj stopiva bližje. Stala sva tik njegove postelji, vsak na eni strani, on pa naju je zagrabil za roke in govoril z žalostnim, potrtim glasom. Skušal bom ponoviti njegove besede.

"Samo ena reč mi teži dušo v moji zadnji uri," je začel. "Peče me krivica, ki sem jo storil siroti Jerneju Morstanu. Vseled nesrečne lakomnosti, ki je bila poglavitni greh v mojem življenju, sem obdržal zase ves zaklad, katerega policija bi bil moral dati njej."

(Dalje prihodnjič.)

SKAVINSKO IN POBOJILNO DRUŠTVO "SLOVENSKE DOM" CHICAGO, ILL.

Staro čez 10 let. Prvo, najstarejše in največje slovensko društvo te vrste v Chicagu. Posluje v navadnih prostorih vsak torek zvečer od pol 8. do 9. ure. Izdaja nove serije vsak prvi torek meseca januarja, aprila, julija, in oktobra.

Posluje denar po 6 procentov od sto na hiše, ali knjige. Dne 31. decembra 1918 je imelo društvo posejonega:

Na posestva \$ 95.200.00
Na knjige 8.600.00

Skupaj \$103.800.00

Uradniki tega društva so vsi noma vsi hišni poselniki, ter jamčijo za varnost društva z vsem svojim premoženjem. Torej denar je varno naložen, kakor je bil dosedaj.

Uradniki:
John Zefran, predsednik; Josip Zupančič, tajnik; 1821 W. 22. Pl. — Telefon: Canal 710. John Terselich, blagajnik.

Nadzorniki:
Anton Gregorich, Anton Kremec, Anton Martin Senica, Frank Grill, Maks Omerzel, A. Batisteg, Anton Banich.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lične izdelane pisma, knjižice, vabila in vse, kar se tiče društva, ali tiskovine, obrnite se na največje slovensko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-55 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega tiska. Osebito vam pripravimo zelo priprave Vpladine knjižice za člane in članice, izdelane v malem lepem formatu in trdo vezane. Dlje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blaginje za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter porajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter porajnike. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, vaje in manjše in posebne botnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, vaje in manjše in posebne botnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, vaje in manjše in posebne botnice.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorce gorizavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

TELEFON CANAL 8077

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA

1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske čikaške naselbine.

Mleko razvašam strankam po hišah točno vsak dan. Z veselo poštovanjem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar.

Kupujte Vojno - varčevalne znake!

Zaupno zdravilo prinaša izneženja.

Floro že 30 let s Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim zaupanjem. To tudi radi pravega verosa, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čislanje od strank. Evilnih čimalecev. Malo povikanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zaslužljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginje na vseh številnih potrebnih naših, a novi vojni davki sva se odibil le zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov prija brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebnine, in tudi lekarna, ki se ar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povzročila, da bomo vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med nami, ker čini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih na splošno v želodu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjosti vse, kar je nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen nebrig zlovtvornih tvarin za trajno pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi lek. so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in razbujejo zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasnosti, nepravilni, glavobola, polgavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki jih nadlegujejo ženske ob premembni žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če vate za lek. boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

Je gotovo zdravilo. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje človek in za mazanje v vsaki okoliščini. Dobite ga v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrplosti gležnjev in drugih, najhitrejša zdravila.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobite ga v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1915.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacijonalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14.000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8.600.000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550.000.00, kar se drži v posebnem zaščitem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JO LIETU.

3%

Narastle obresti se polletno pripišujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne vloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet,

Illinois.

"LJUDSKA BANKA".